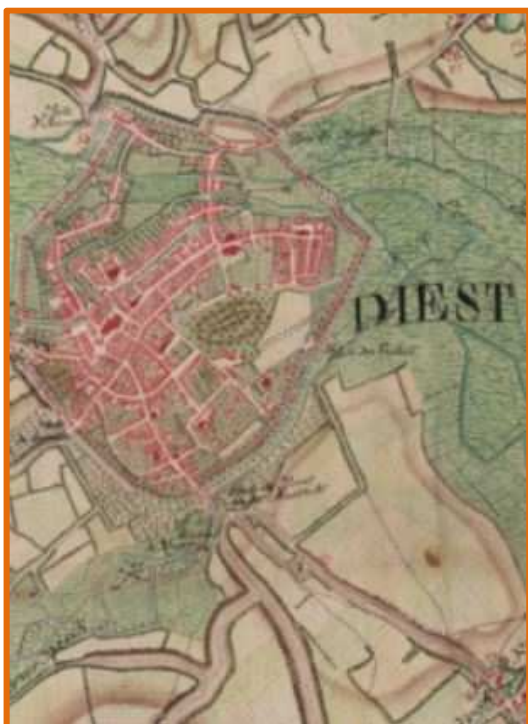

ARCHEOLOGIENOTA DIEST – ZWARTE BEEK

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN, G. VERBELEN,
E. DIRIX, E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT,
E. KEERSMAEKERS & A. DOUCET

APRIL – AUGUSTUS 2018

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Diest – Zwarte Beek

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, Evelien Dirix, Evelien Audenaert,
Kevin Bouckaert, Emma Keersmaekers en Alexander Doucet

Opdrachtgever

Bvba De Watersnip
Centrum Zuid 3053
3530 Houthalen-Helchteren

Projectnummer

2018C174

Plaats en datum

Kortenaken, april – augustus 2018

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2018C174
ISSN 2034-5615

© 2018 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Doelstellingen</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	<i>7</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>8</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	9
2.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>9</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	<i>10</i>
3	Bureauonderzoek	13
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	<i>13</i>
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	<i>18</i>
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen.....</i>	<i>23</i>
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	<i>31</i>
4	Resultaten bureauonderzoek	33
4.1	<i>Algemeen</i>	<i>33</i>
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	<i>33</i>
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	<i>34</i>
4.4	<i>Programma van maatregelen.....</i>	<i>37</i>
5	Bibliografie	38
6	Figurenlijst.....	39
7	Plannenlijst.....	40

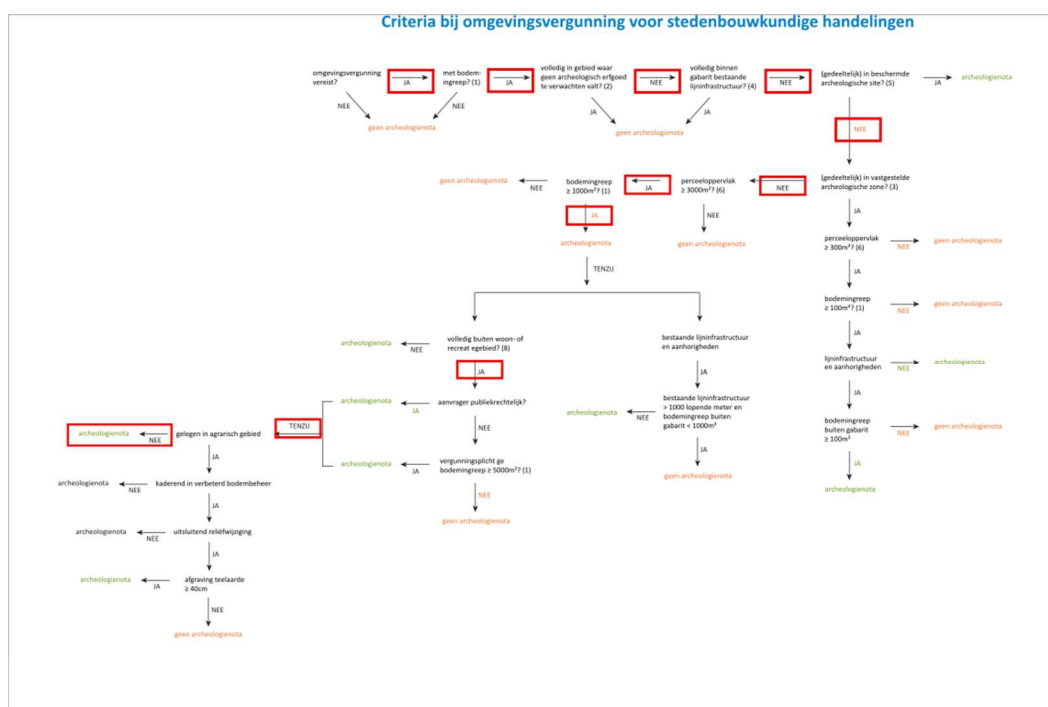
1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen

1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba in opdracht van De Watersnip bvba een archeologienota opgemaakt voor het projectgebied aan de Kleine Schaluinweg 7 in Diest, gelegen in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. De opdracht zal binnen het projectgebied de huidige bebouwing slopen om plaats te maken voor vier nieuwe gebouwen waarin één handelsruimte en 116 wooneenheden worden ondergebracht. Het geheel zal voorzien worden van een ondergrondse parking. Het projectgebied is ca. 12 605 m² groot.

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in april – juli 2018 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. Contactpersoon bij de opdrachtgever, bvba De Watersnip, waren mevr. Eline Daniëls en dhr. Didier Appeltans (d&d architecten). In de onderhavige archeologienota worden de

locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

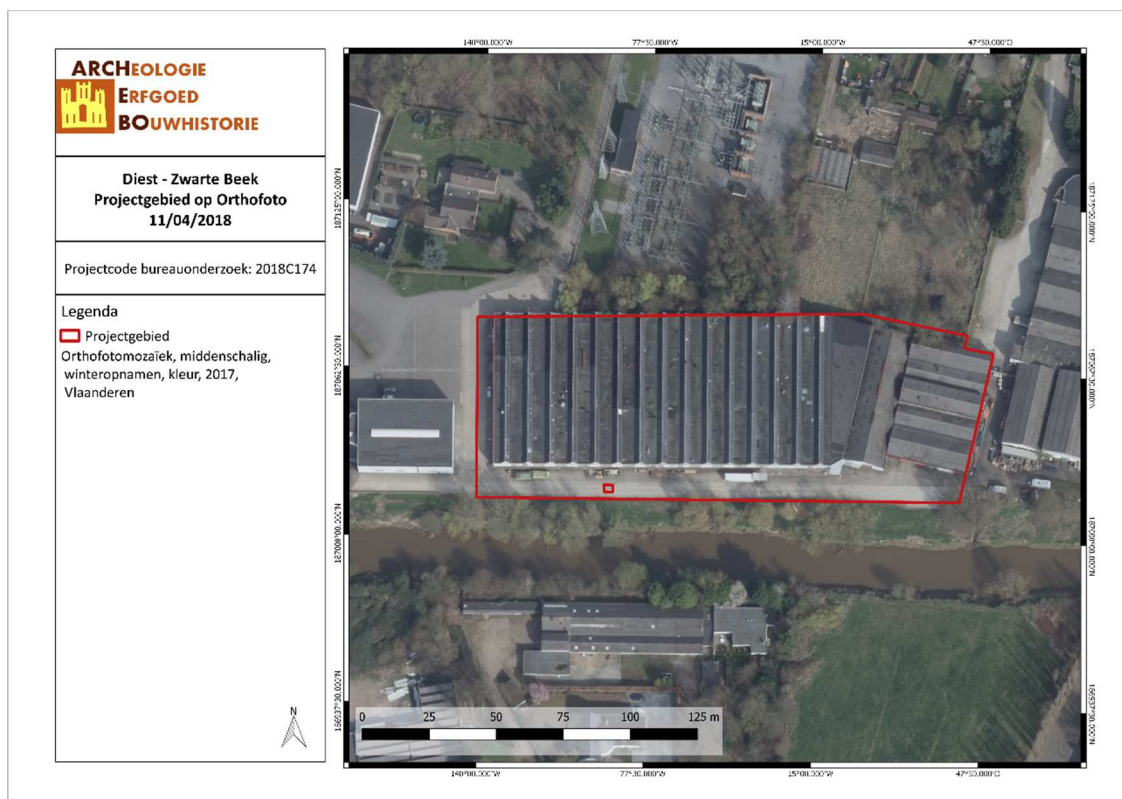
Administratieve fiche			
Naam site:	Diest – Zwarte Beek		
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem		
Ligging:	Vlaams-Brabant, Diest, Kleine Schaluinweg 7		
Kadaster:	Diest, afdeling 1, sectie B, perceelnummer 282K2		
Coördinaten:	A	X	197497.984
		Y	187081.848
	B	X	197690.372
		Y	187071.152
	C	X	197678.565
		Y	187015.728
	D	X	197498.678
		Y	187014.616
Opdrachtgever:	Bvba De Watersnip Centrum Zuid 3053 3530 Houthalen-Helchteren		
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba		
Projectcode bureauonderzoek:	2018C174		
Projectleiding:	Jan Claesen		
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Bewaarplaats archief:	Bvba De Watersnip		
Grootte projectgebied:	Ca. 12 605 m ²		
Uitvoeringsperiode:	April – augustus 2018		
Reden van de ingreep	Slopen van bestaande bebouwing, plaatsen van vier nieuwe gebouwen met handelsruimte en 116 wooneenheden, boven- en ondergrondse parkeerplaatsen en infiltratiebekken		
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.		
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, slopen, stedenbouwkundig, boven- en ondergrondse parking, infiltratiebekken		

De onderstaande GRB-kadasterkaart en de Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

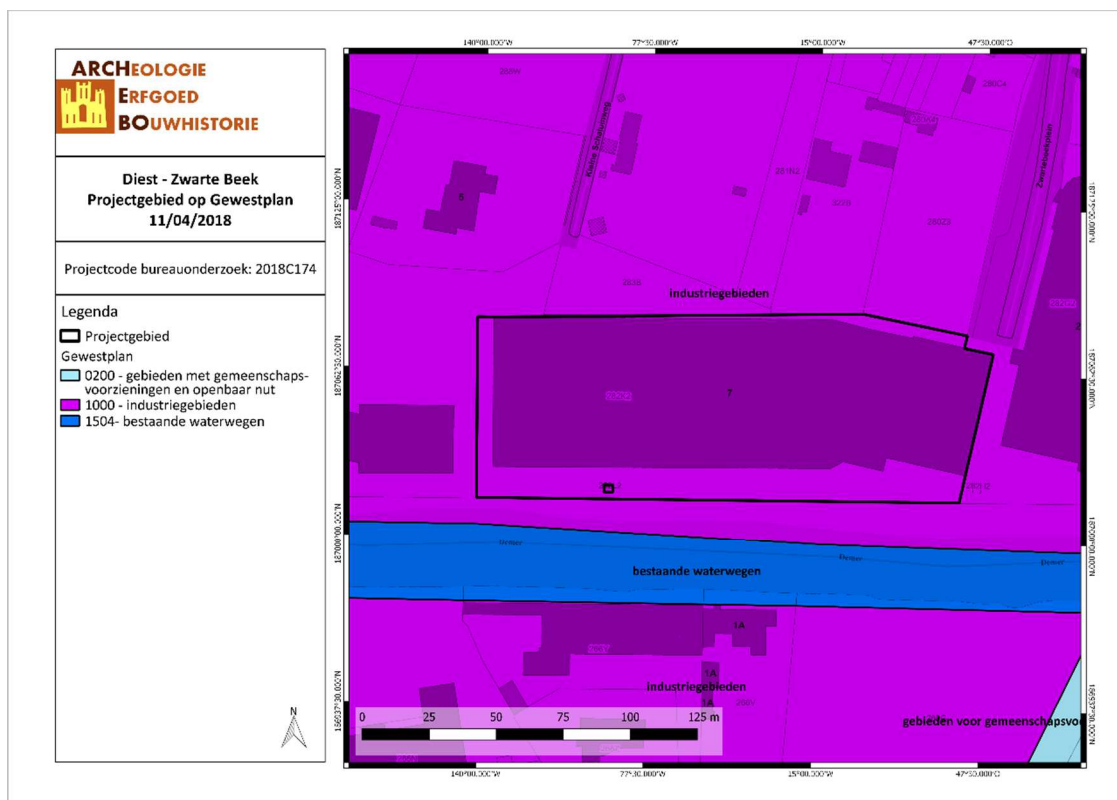
DIZW/18/04/11/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2018)

DIZW/18/04/11/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018)

DIZW/18/04/11/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van het projectgebied op het Gewestplan (Geopunt, 2018)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

Deze archeologienota dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed en nadien bij de aanvraag voor de bouwvergunning gevoegd te worden.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien de bestaande bebouwing in eerste instantie gesloopt moet worden vooraleer archeologisch onderzoek mogelijk is. De nutsleidingen zijn eveneens nog aanwezig en bevinden zich op een ongekende locatie en houdt hierdoor een veiligheidsrisico in. De

sloop (werken aan de fundamenteën, onder het maaiveld) van de aanwezige bebouwing mag enkel uitgevoerd worden onder begeleiding van een erkend archeoloog.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

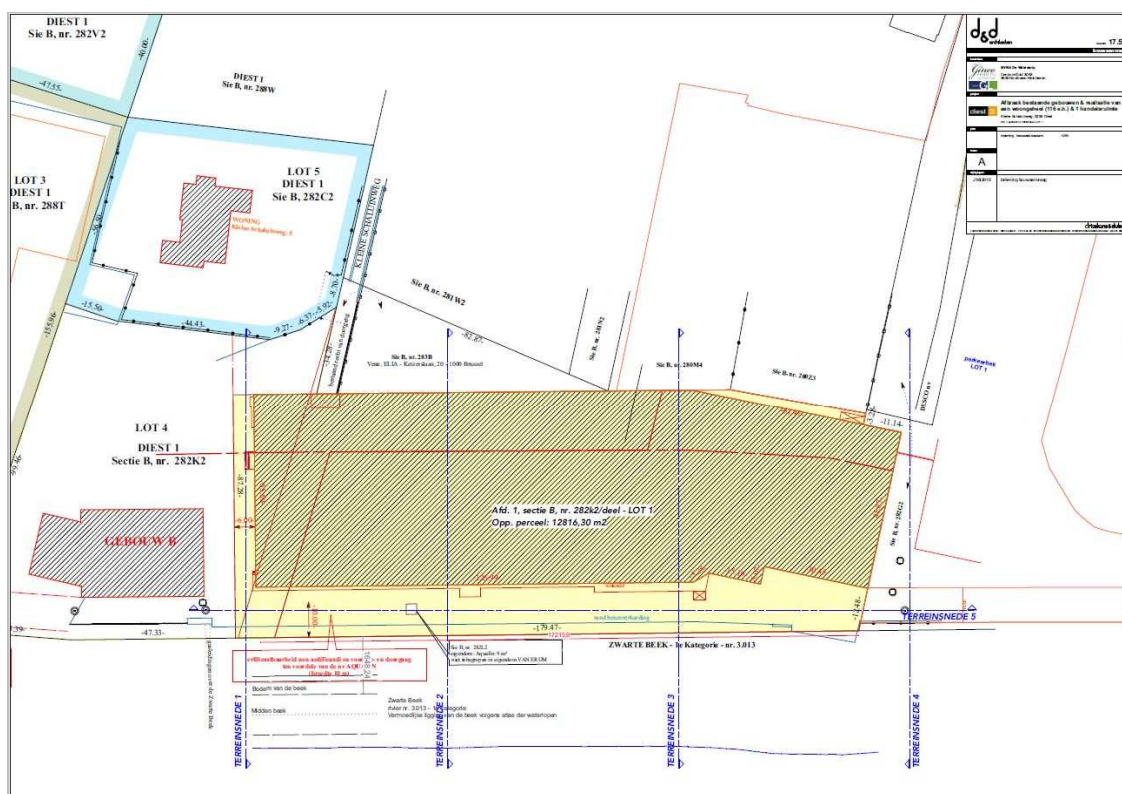
Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

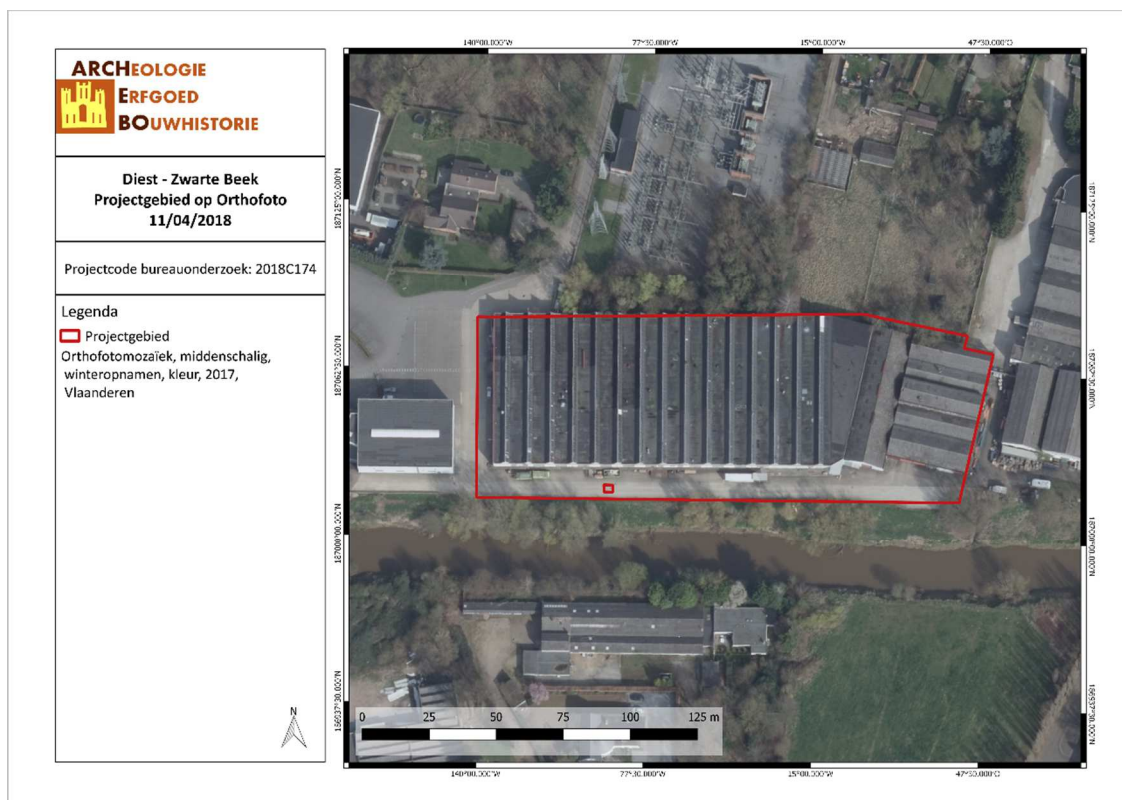
2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied ligt langs de straat Zwartebeekplein en aan het einde van de Kleine Schaluinweg. Op het terrein staat een gebouw van de firma VANERUM België. Ten noorden van het gebouw staan bomen, ten oosten, zuiden en westen van het gebouw is de bodem verhard. Ten zuiden stroomt de Demer. Het gebouw zelf is geheel onderkelderd met een kruipkelder en steunt op funderingskolommen die tot ca. 1,20m diepte komen.

Figuur 5: Grondplan van de huidige bebouwing (D&d architecten, 2018)

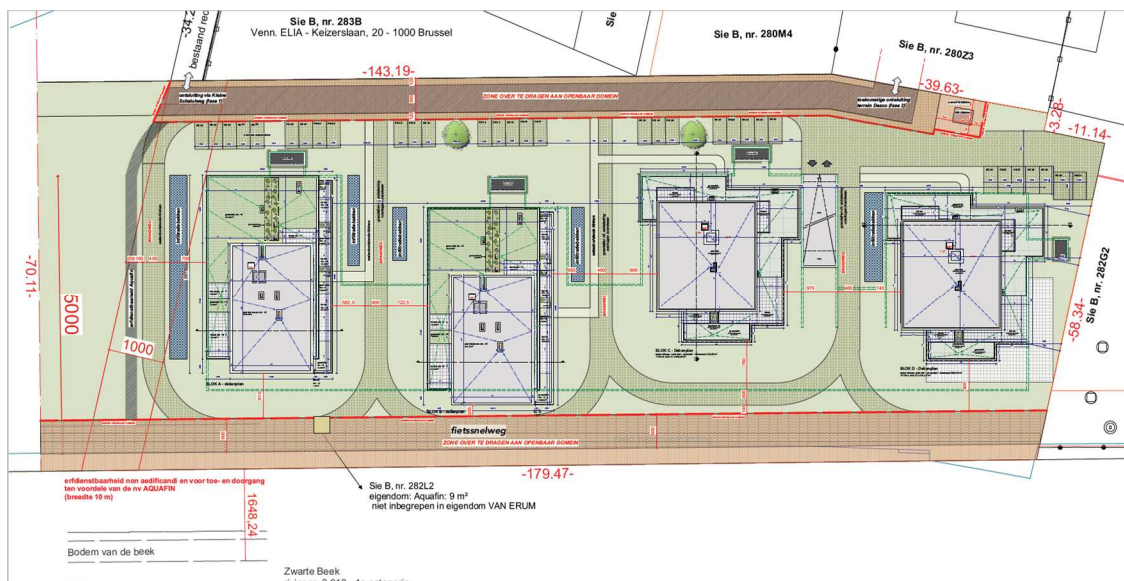

DIZW/18/04/11/4 - Digitale aanmaak

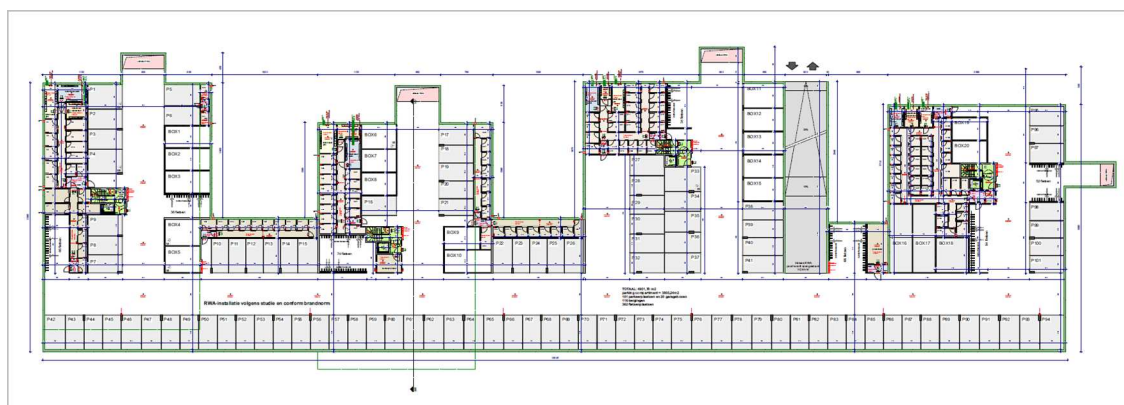
Figuur 6: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

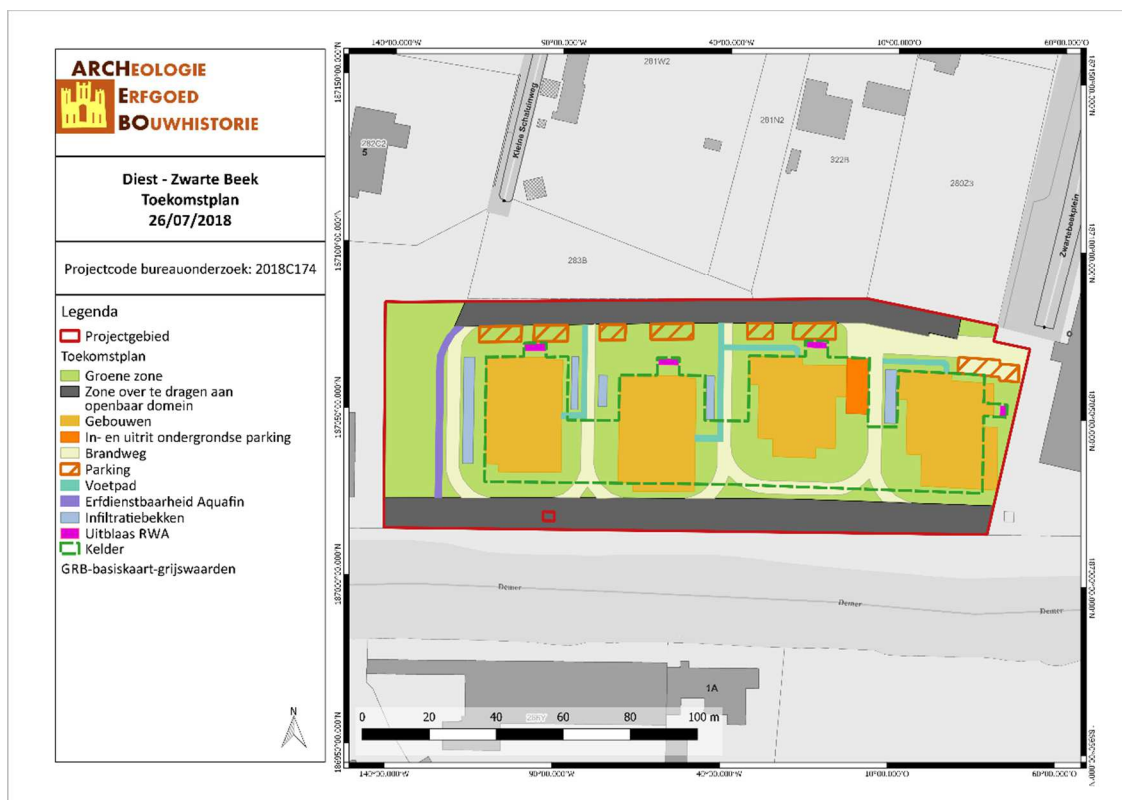
De opdrachtgever zal op het projectgebied de huidige bebouwing slopen om plaats te maken voor vier nieuwe gebouwen, waarin één handelsruimte en 116 wooneenheden worden ondergebracht. De vier gebouwen zullen onderkelderd worden en deze kelders zullen allemaal met elkaar verbonden worden. Op deze kelderverdieping wordt ondergrondse parking voorzien. Deze ondergrondse parking kan men bereiken via een in- en uitrit ter hoogte van gebouw C. Bovengronds worden ook enkele parkeerplaatsen voorzien. De gebouwen worden omgeven door een groene zone en kunnen te voet via voetpaden in waterdoorlatende klinkers bereikt worden. De gebouwen worden ook omringd door een brandweg, aangelegd in grasdallen. Tenslotte worden verspreid over het terrein ook vijf infiltratiebekken aangelegd. Langs de noordelijke en zuidelijke grens van het projectgebied zal grond afgestaan worden aan het openbaar domein. Het projectgebied is ca. 12 605 m² groot.

Figuur 7: Grondplan van toekomstige inplanting (d&d architecten, 2018)

Figuur 8: Grondplan van de kelder (d&d architecten, 2018)

DIZW/18/07/26/5 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2018)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

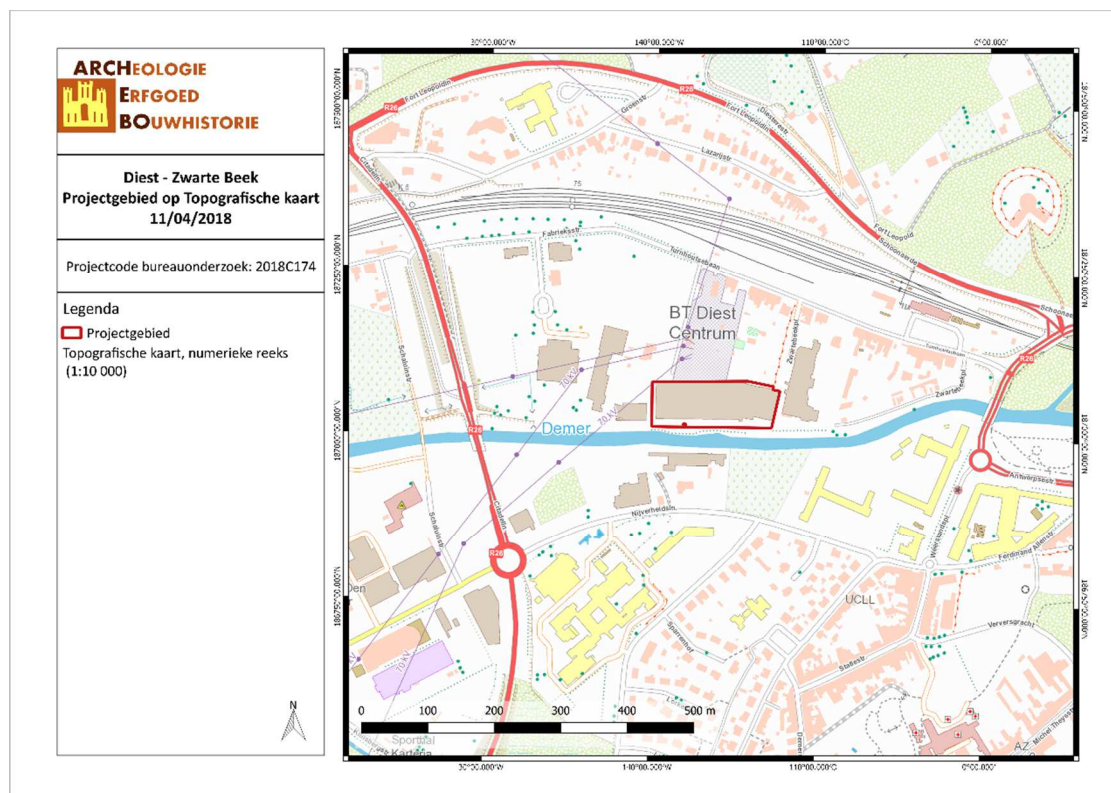
In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

De gebruikte kaarten werden in georeferencerde vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

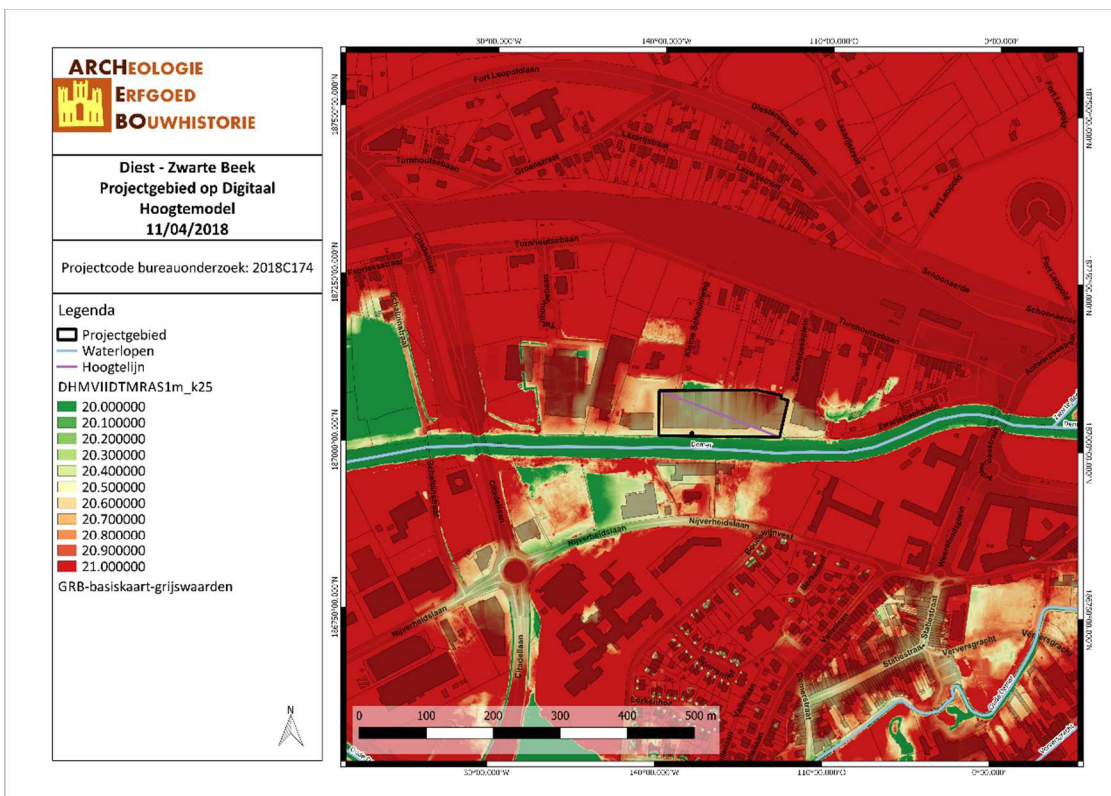
3.1.1 Topografische situering

Het projectgebied ligt aan de straat Zwartebeekplein en aan het einde van de Kleine Schaluinweg in Diest, gelegen in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. De gemeente Diest bestaat uit zes deelgemeentes, namelijk Diest zelf, Deurne, Schaffen, Webbekom, Kaggevinne en Molenstede. Daarnaast wordt ze begrensd door de gemeenten Scherpenheuvel-Zichem, Tessenderlo, Beringen, Lummen, Halen, Bekkevoort. De gemeente Diest ligt in het noordoosten van de provincie Vlaams-Brabant en grenst in het oosten aan de provincie Limburg. Daarnaast ligt de gemeente ook op de grens tussen het Hageland en de Kempen. Het projectgebied ligt op een helling, vlak aan de Zwarte Beek en ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 20 en 21 meter boven de zeespiegel. Kadastraal ligt het projectgebied in Diest, afdeling 1, sectie B, perceelnummer 282K2.

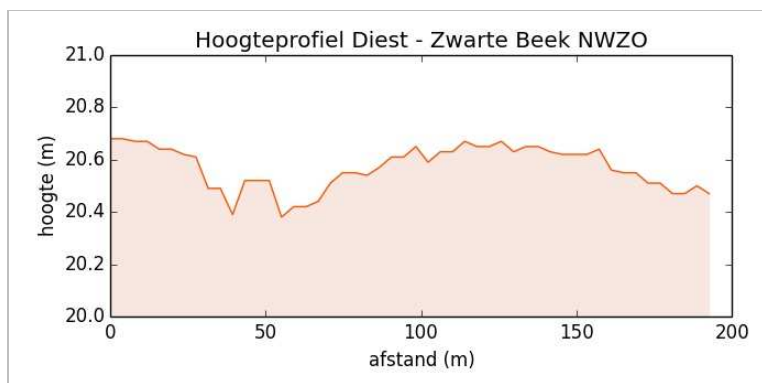
DIZW/18/04/11/6 - Digitale aanmaak

Figuur 10: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2018)

DIZW/18/04/11/7 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2018)

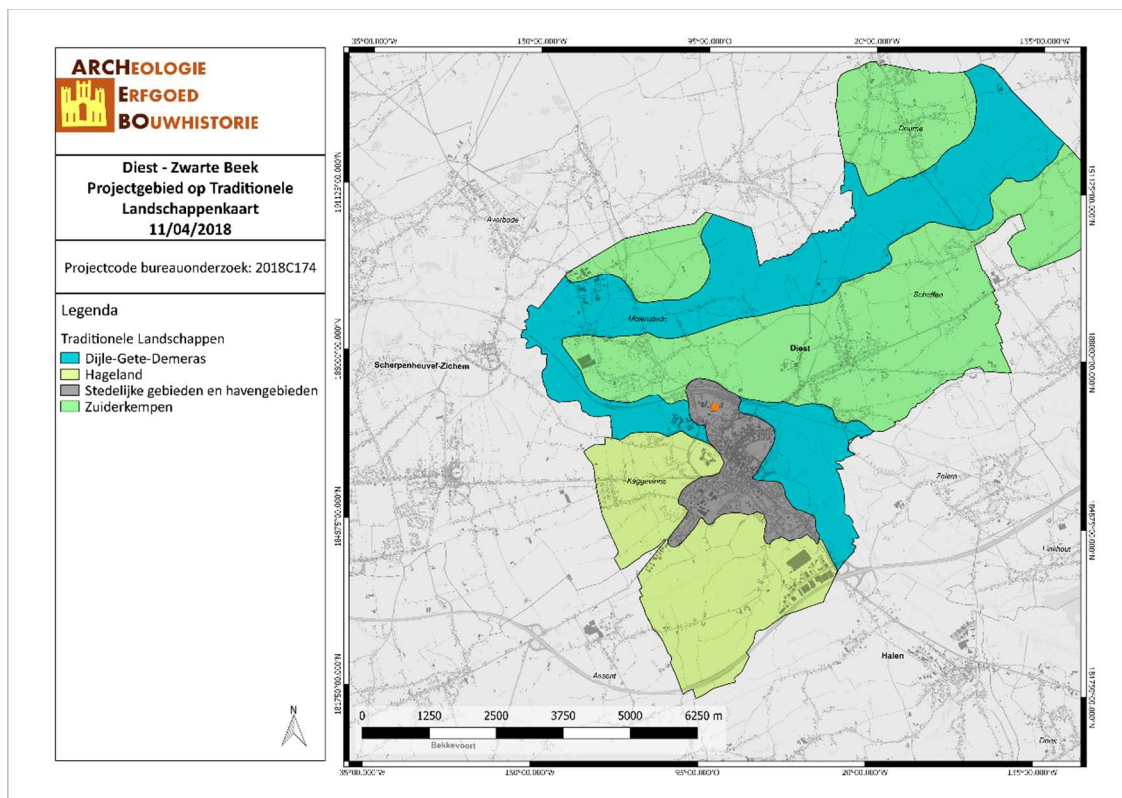

Figuur 12: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in NW-ZO richting (Geopunt, 2018)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd als 'Stedelijke gebieden en havengebieden'. De gemeente Diest wordt op andere delen gekarteerd als Zuiderkempem, Hageland en Dijle-Gete-Demerass.

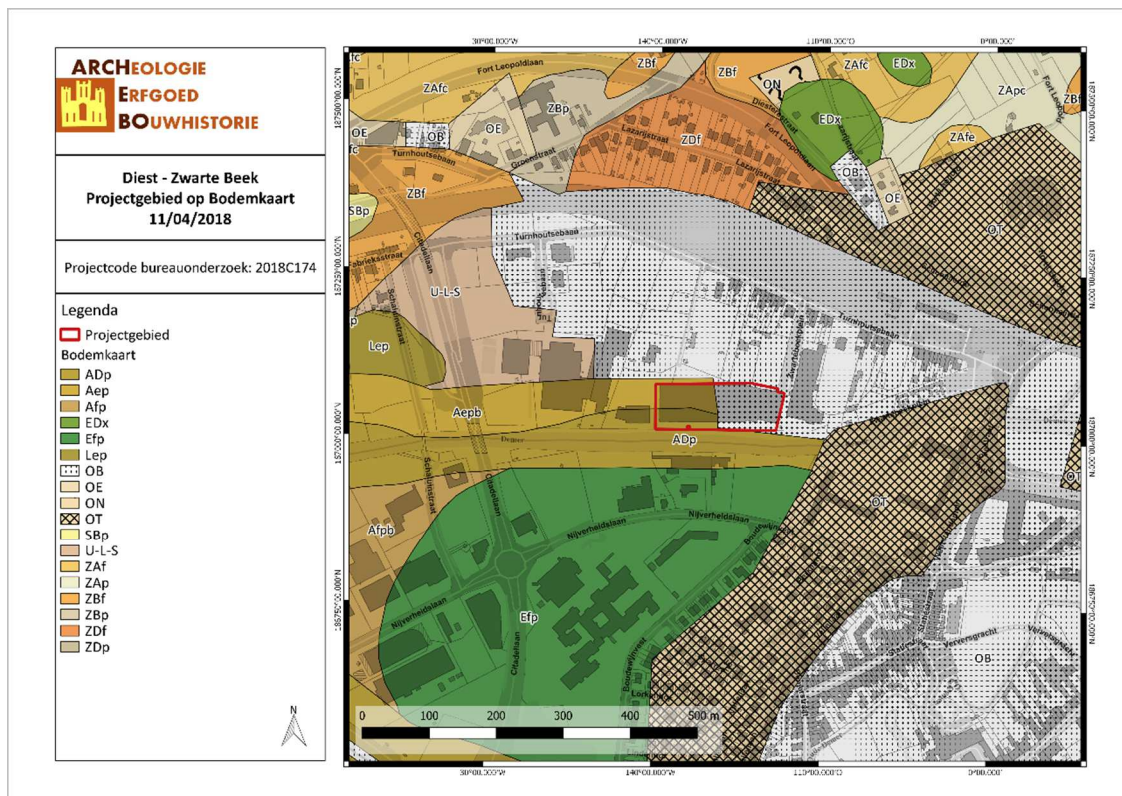
DIZW/18/04/11/8 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Diest aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2018)

3.1.2.2 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als Aepb, ADp en OB (onder bebouwing). Aepb-bodems zijn sterk gleyige gronden met reductiehorizont op leem zonder profielontwikkeling met zware leem bijmenging. De gronden zijn opgebouwd uit zwaar leem en worden beïnvloed door de permanente grondwatertafel. Op minder van 125cm diepte komt in deze gronden een volledig gereduceerde G horizon voor, die meestal licht olijfgrijs of grijs van kleur is. Op minder dan 50cm vertonen zich duidelijke roestvlekken. De bovengrond heeft een bruinachtige grondkleur. Deze

gronden komen in smalle stroken voor in beekvalleien, vooral langs de bovenloop van de verschillende beken.¹ Een ADp-bodem is een complex van zwak gleyige en matig gleyige gronden op leem zonder profielontwikkeling.²

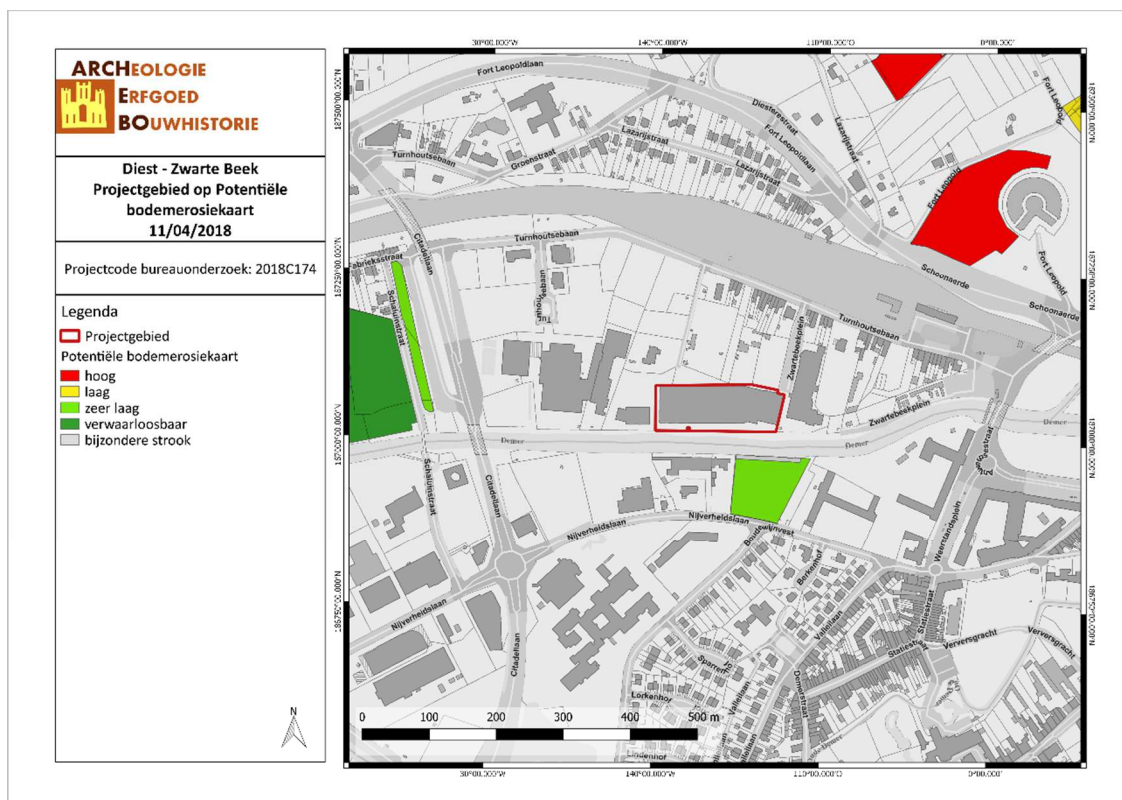
DIZW/18/04/11/9 - Digitale aanmaak

Figuur 14: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2018)

Op de Potentiële bodemerosiekaart is over het projectgebied geen informatie beschikbaar. Volgens de bodemgebruikskaart ligt het projectgebied volledig binnen Industrie- en handelsinfrastructuur.

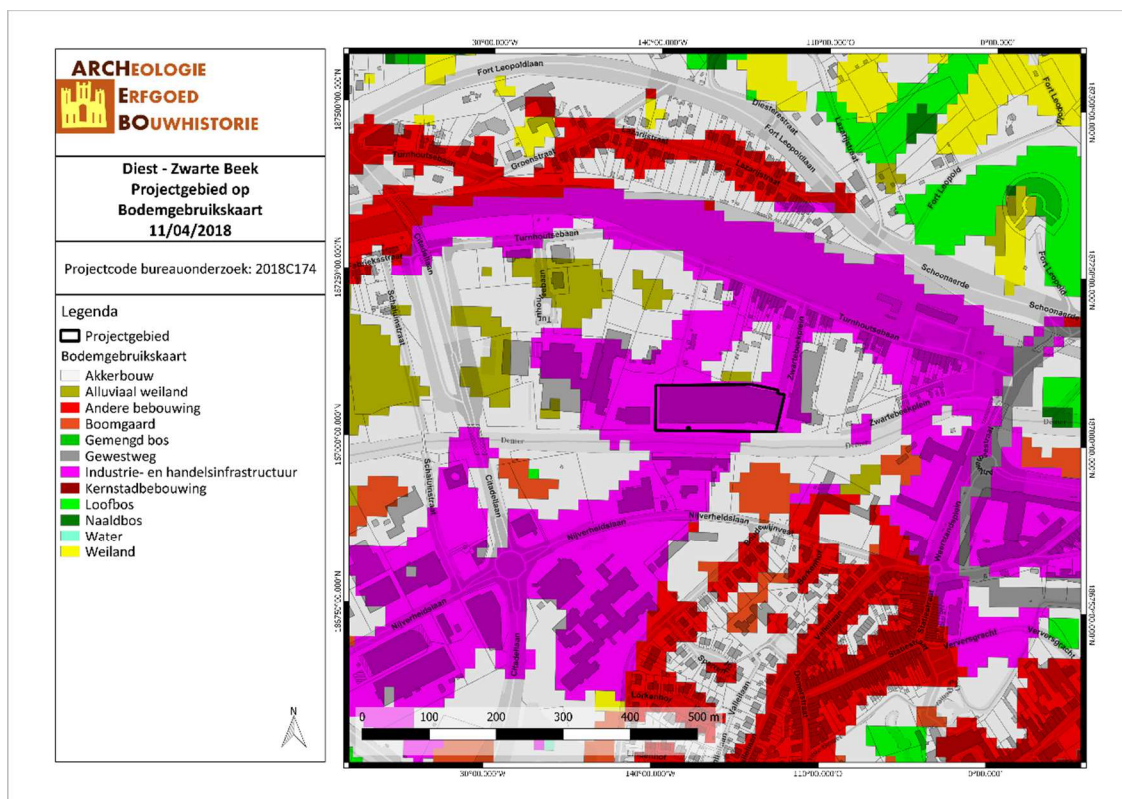
¹ E Van Ranst en C Sys, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)* (Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000), 20, 168, 223, 277, 304.

² Van Ranst en Sys, 223, 276, 302, 331.

DIZW/18/04/11/10 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2018)

DIZW/18/04/11/11 - Digitale aanmaak

Figuur 16: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2018)

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris toont wel verschillende vondsten in de directe omgeving. Ca. 50 m ten zuidoosten van het projectgebied zijn sporen gevonden van de Laatmiddeleeuwse stadswal (CAI-207575). Verspreid over deze wal stonden enkele stadspoorten, waarvan sporen zijn teruggevonden op CAI-locaties 207579, 207581 en 207582.

In een straal rond het projectgebied, tussen ca. 200 en 400m, zijn ten noordoosten sporen van een 19de-eeuws fort (CAI-locatie 211018) gevonden. In 1837 is men begonnen met de aanleg van de Fortificaties van Diest, waarvan de verdedigingsgordel uit drie delen bestond, namelijk de Wallengordel, de Citadel van Diest en Fort Leopold. De sporen verspreiden zich over een afstand van ca. 450m.

Ca. 800m ten noorden van het terrein zijn een 16de-eeuwse zilveren, Franse munt en twee grote 16de-/17de-eeuwse lakenloden met een afbeelding gevonden (CAI-locatie 2291). Ten oostnoordoosten van het projectgebied is op ca. 800m een bronzen lanspunt met mooie groene patina gevonden, daterend uit de Late Bronstijd (CAI-locatie 211085) en tussen ca. 900 en 1200m zijn ca. 200 urnen uit de Late Bronstijd gevonden (CAI-locatie 3154). Deze urnen waren gevuld met crematieresten, soms met een klein bijpotje. De meeste urnen waren versierd.

Ca. 900m ten westen van het projectgebied zijn 19de-eeuwse resten van pijlers gevonden, in de bedding van de Demer ten westen van Diest (CAI-locatie 165921). Tussen ca. 600 en 1000m ten zuidwesten van het projectgebied en ten westen van het historische stadswallen van Diest zijn meerdere vondsten geregistreerd. Het gaat om afslagen uit de Steentijd (CAI-locatie 1801 en 1803), een loden scharnierverzegeling, drie metalen achtvormige en één metalen rechthoekige gesp, een bronzen riemtong, een beugelvormige gesp, een zegelmatrijs in brons en een bronzen muntgewicht voor een gouden kroon (?), allemaal daterend uit de Late Middeleeuwen (CAI-locatie 1801). Daarnaast werden op deze locatie Laatmiddeleeuwse munten, 16de-eeuwse munten, een 16de-eeuwse koperen riemtong en kledinghaakje, een 17de-18de eeuws koper hartvormig beslag, een 17de-18de eeuws koperen opengewerkt floraal sierelement, drie 17de-18de eeuws koperen muntgewichten, een sestertius uit de Midden-Romeinse Tijd, een 19de-eeuwse vingerhoed, driepuntsverzegelingen en een metalen mesheftbekroning gevonden. Tenslotte werden ten westen van de historische stadsmuren lithisch materiaal uit het Mesolithicum en twee metalen riemtongen, een metalen gesp en drie achtvormige gespen uit de Late Middeleeuwen (CAI-locatie 1799), 17de-eeuwse munten (CAI-locatie 150115), Romeinse munten (CAI-locatie 162601), een Romeinse haarnaald met op het uiteinde een handje, een fallus en testikels (CAI-locatie 162601) en tenslotte sporen van een 18de-eeuwse kapel (CAI-locatie 207580) gevonden.

De volgende vondsten zijn allemaal binnen de historische stadsmuren aangetroffen. Tussen ca. 400 en 600m ten zuidoosten van het projectgebied zijn sporen van een Laatmiddeleeuws klooster (CAI-locatie 2333) gevonden. Het gaat om de ontdekking van perceelscheidingsmuren in een lichte constructie van ijzerzandsteen en baksteen met mortelsporen van een dunne scheidingsmuur. Ten westen van deze sporen werden tijdens graafwerken voor de heraanleg van een zwembad werden ondergrondse muurconstructies, vloeren en archeologische lagen aangetroffen. Deze graafwerken werden verricht binnen de afmetingen van het reeds eerder vergund zwembad. (CAI-locatie 210006). Deze vondst is niet nader gedateerd. De werken dienden stopgezet te worden omdat men niet beschikte over een stedenbouwkundige vergunning. Op de Ferrariskaart bevindt zich op de plaats van het zwembad, de apsis van de kapel. De vondst werd gedaan ter hoogte van het zwembad in de tuin van het voormalige Refugiehuis. Hiervan werden ook sporen teruggevonden. Het Laatmiddeleeuws Refugiehuis dateert uit de 15de eeuw. In de 16de eeuw werd de kapel opgericht, werd een nieuwe vleugel gebouwd en werd het

oude gedeelte verfraaid. In 1797 werd het Refugiehuis verkocht en werden meerdere gebouwen afgebroken door particulieren. In 1943 werd het resterende geheel als monument beschermd en in 2003 als stadsgezicht. Ca. 600m ten zuidoosten van het projectgebied zijn sporen van Laatmiddeleeuwse watermolens (CAI-locatie 160335) gevonden.

Tussen ca. 600 en 800m ten zuidoosten van het projectgebied en eveneens binnen de historische stadsmuren zijn oostwaarts meerdere sporen gevonden. Het gaat o.a. om sporen van een Laatmiddeleeuwse pottenbakkerij, waaronder een vierkante vloer in gebakken tegels (CAI-locatie 3139). In het pakket boven de vloer werden koperfragmenten, metaalslakken, as- en houtskoolresten aangetroffen. Daarnaast werden een Laatmiddeleeuwse kanonbal en sporen van het Laatmiddeleeuws stadhuis (CAI-locatie 3910) gevonden, een Romeinse hypocaustum-tegel, naast de fundering van het altaar (CAI-locatie 3143), sporen van een Laatmiddeleeuwse kerk en veel Laatmiddeleeuws beendermateriaal, afkomstig van de begravingen in de kerk (CAI-locatie 3143), Laatmiddeleeuws Andenne en Brunssum aardewerk (CAI-locatie 3868) en sporen van Laatmiddeleeuwse openbare gebouwen (CAI-locatie 3868) en van een Laatmiddeleeuws huis (CAI-locatie 150143). Het gaat om een ijzerzandstenen kelder met (gedichte) toegangstrap richting straat en met een centrale zuil die de ruimte in twee delen verdeelt. Achteraan bevond zich een keldertje met tongewelf en een bakstenen vloer. Daarnaast werden ook sporen van een Laatmiddeleeuws gasthuis en van een Laatmiddeleeuws kerkhof (CAI-locatie 3843) gevonden. De graven kunnen met het oude ziekenhuis verbonden worden. Nog meer oostwaarts, tussen ca. 600 en 800m van het projectgebied, werden een concentratie van structuren met een duidelijk fasering, daterend uit de Late Middeleeuwen (CAI-locatie 165613), een Laatmiddeleeuwse Kerk (CAI-locatie 2322), sporen van een 19de-eeuwse waterput (CAI-locatie 208612), die minstens 2,5m diep was en volledig opgebouwd uit bakstenen en gemetseld met een geel-grijze kalkmortel en sporen van een Laatmiddeleeuws klooster (CAI-locatie 2329). In 2008, bij een archeologisch proefsleuvenonderzoek, kwamen sporen tevoorschijn van het eerste klooster, waaronder een bakstenen muurfundering en een massieve ijzerzandstenen muurfundering. Vervolgens werd er tijdens een vooronderzoek een zeven meter brede gracht, daterend uit de Late Middeleeuwen, gevonden (CAI-locatie 210081). Er werden echter geen sporen gevonden van kaaimuren of overbeschoeiing. Daarnaast werden sporen van Laatmiddeleeuwse watermolens (CAI-locatie 2338), sporen van een 16de-eeuwse molen (CAI-locatie 160336), sporen van een 16de-eeuwse sluis (CAI-locatie 210952) en sporen van beschoeiing van de historische Demer (CAI-locatie 210951) gevonden. De sluis regelde het debiet van de molenloop en de Verversgracht en was uitzonderlijk goed bewaard en tussen de sporen van de beschoeiing werden sporen van ingeheide palen gevonden, die deel konden uitmaken van aanmeerpalen, steigers of andere aan de Demer gerelateerde constructies. Deze sporen werden echter niet nader gedateerd.

Tussen 800 en 1000m ten zuidoosten van het projectgebied zijn eveneens verschillende sporen gevonden, verspreid op een afstand van ca. 1000m. Op CAI-locatie 2323 zijn sporen van het Laatmiddeleeuws begijnhof met haar kerk en infirmerie gevonden. De kerk is de laatmiddeleeuwse begijnhofkerk Sint-Catharina. Daarnaast werden er ook acht Laatmiddeleeuwse skeletten van begravingen buiten de kerk aangetroffen (CAI-locatie 2323). De kapel, die aanwezig was voor de Sint-Catharina Begijnhofkerk, werd gebouwd rond 1265. Er blijft helaas niets van over. In de 14de eeuw werd deze kapel vervolgens vervangen door de huidige, gotische kerk. Deze kerk is opgetrokken uit ijzerzandsteen en bestaat uit drie beuken van zes traveeën, een hoog, weinig uitstekend transept en een koor van een travee en een zevenhoekige absis. Aan de noordzijde bevindt zich een kleine sacristie die samen met het koor werd gebouwd. Aan de zuidzijde bevindt zich een sacristie in traditionele stijl. De gevel van de kerk is onversierd, geritmeerd door steunberen met steile afschuining. De ingang heeft een vlak timpaan dat steen op deurposten bestaande uit gekoppelde zuiltjes. Hoge vensters dienen voor de rechtstreekse verlichting van het schip. Zuidwestwaarts van deze sporen werden sporen van een Laatmiddeleeuws klooster (CAI-locatie 2330) aangetroffen, sporen van een motte uit de Volle

Middeleeuwen (CAI-locatie 3141) en sporen van een Laatmiddeleeuws versterkt kasteel (CAI-locatie 3142). De sporen van de motte omvatten de grondvesten van een rechthoekige donjon met een muurdikte van 2,5m. Rond deze donjon bevond zich een motte, die omgeven werd door een cirkelvormige gracht. In de 11de eeuw werden de motte, de donjon en het neerhof gebouwd. In de 13de eeuw was de motte verlaten en werd een nieuwe, grotere burcht ingericht op het westelijk deel van het plateau. De sporen van het versterkt kasteel omvatten o.a. de buitenmuren die een rechthoekig grondplan vormden. Er werden twee door een muur verbonden funderingen van ijzerzandstenen torens gevonden en de funderingen van een burchtzaal. Tenslotte werden Laatmiddeleeuws rood aardewerk (al dan niet met glazuur), witbakkend aardewerk en steengoed (CAI-locatie 157186) gevonden, sporen van drie kelders, opgetrokken in baksteen, een tongewelf vertonend en met een bakstenen vloer (CAI-locatie 208331) en een booggewelf, bakstenen muurwerk en gewelven, rustend op een ijzerzandsteenparement (CAI-locatie 165058) allen niet nader gedateerd.

In de ruime omgeving van maximum 1000 meter bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft onder meer:

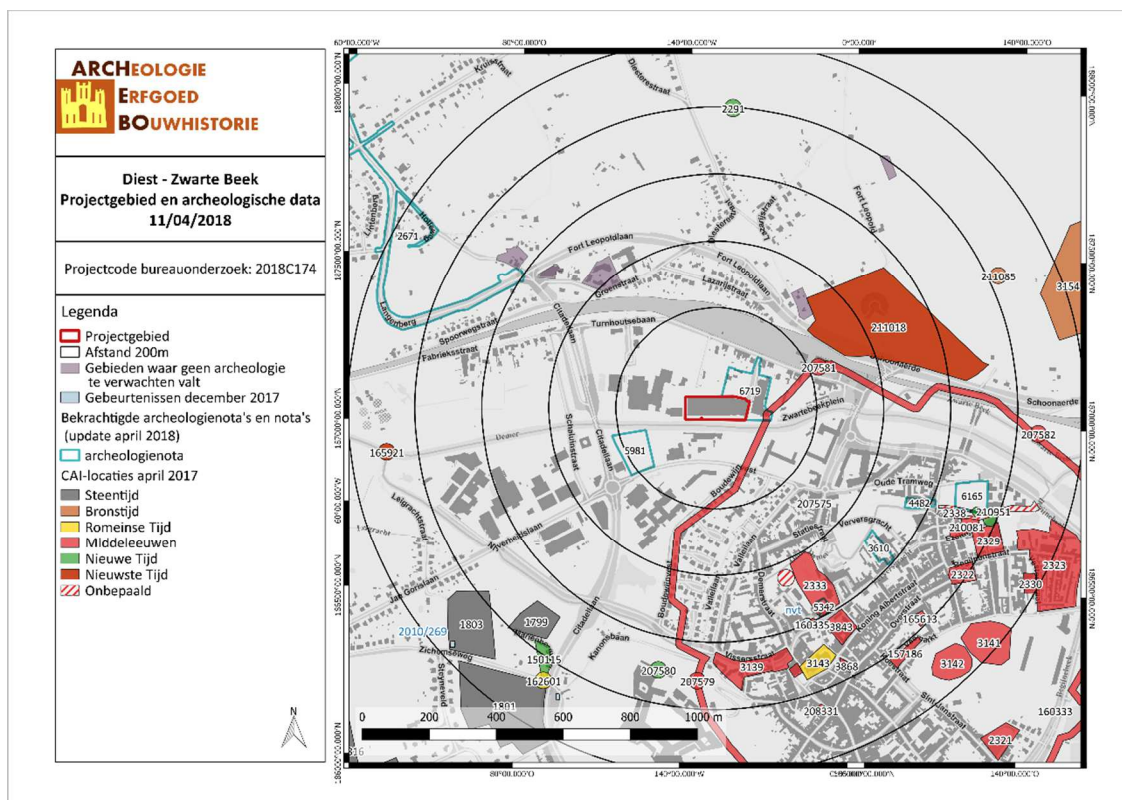
CAI-Locatie	Beschrijving	Datering
207575	Middeleeuwse stadsomwalling	Middeleeuwen
207579	Allerheiligenpoort	Middeleeuwen
207580	Kapel nabij de Allerheiligenpoort	Nieuwe Tijd
207581	Schaluinpoort (richting Antwerpen en Kempen)	Middeleeuwen
207582	Zichemsepoort	Middeleeuwen
210006	Refugiestraat 8	Onbepaald
1799	KP	Steentijd
1801	KQ	Steentijd
210951	Demerloop tussen Saspoort en de Schaffensestraat	Onbepaald
1803	KR	Steentijd
210081	Verversgracht	Middeleeuwen
160335	Binnenmolen/Grachtmolen	Middeleeuwen
210952	Sluis	Nieuwe Tijd
160336	Volmolen	Nieuwe Tijd
165613	Freinetschool De Pit	Middeleeuwen
211018	Fort Leopold	Nieuwste Tijd
211085	Lazarijberg	Bronstijd
2291	Cauwberg/Lazarijberg	Nieuwe Tijd
150115	KPX	Nieuwe Tijd
150143	Felix Moonsstraat 7	Middeleeuwen
3142	Warandekasteel	Middeleeuwen
2323	Begijnhof	Middeleeuwen
2330	Klooster der Grauwzusters	Middeleeuwen
3141	Tafelrondemotte	Middeleeuwen
2338	Ezeldijkmolen	Middeleeuwen
3154	Schoonaarde/Molenstede	Bronstijd
3143	Sint-Sulpitiuskerk	Romeinse Tijd

165921	Sluis/brug in Demer	Nieuwste Tijd
3910	Stadhuis	Middeleeuwen
165058	Hoek Sint-Jan-Berchmansstraat/Leuvensestraat	Onbepaald
2333	Minderbroedersklooster	Middeleeuwen
208331	Sint-Jan Berchmansstraat 11-15	Onbepaald
3868	Oude Halle/Lakenhallen	Middeleeuwen
2322	OLVkerk	Middeleeuwen
3843	Sint-Elisabethgasthuis	Middeleeuwen
2329	Voormalige Bogaardenklooster	Middeleeuwen
3139	De Bleek	Middeleeuwen
208612	Begijnenstraat 2	Nieuwste Tijd
162601	Zichemseweg-Citadellaan	Romeinse Tijd
157186	Veemarkt	Middeleeuwen

Ten oosten en ca. 200m ten zuidwesten van het projectgebied is in het verleden reeds vooronderzoek verricht. Het eerste vooronderzoek (id 5981) werd uitgevoerd door VEC in december 2017, het tweede vooronderzoek (id 6719) door BAAC in februari 2018. Na het bureauonderzoek van VEC werd besloten landschappelijk booronderzoek uit te voeren op het toenmalige projectgebied, aangezien er een hoge verwachting was op Steentijd en aangezien men wilde achterhalen of de bodems al dan niet (deels) bewaard waren.³ BAAC heeft na het bureauonderzoek op hun projectgebied landschappelijke boringen uitgevoerd, door de verwachting op Steentijd, maar uit deze boringen bleek dat de bodem op bepaalde plaatsen ernstig verstoord was, dat de mate van de verstoringen varieerde in de tophorizonten, dat het terrein plaatselijk opgehoogd leek en dat de verstoring door de bestaande gebouwen op het archeologisch niveau niet aangetoond kon worden. De aan- of afwezigheid van jongere grondsporen kon door het vooronderzoek d.m.v. landschappelijk boringen niet vastgesteld worden en daarom legde BAAC vervolgens een proefsleuvenonderzoek op, aangezien na het zetten van de landschappelijke boringen aangetoond was dat er een zeer laag Steentijd-potentieel was op hun projectgebied.⁴

³ T. Van Mierlo en C. Dockx, "Nijverheidslaan 11, Diest - Programma van Maatregelen", Archeologienota (Brugge: VEC, december 2017).

⁴ BAAC, "Archeologienota - Diest, Turnhoutsebaan - Programma van Maatregelen", Archeologienota (Bassevelde: BAAC, februari 2018).

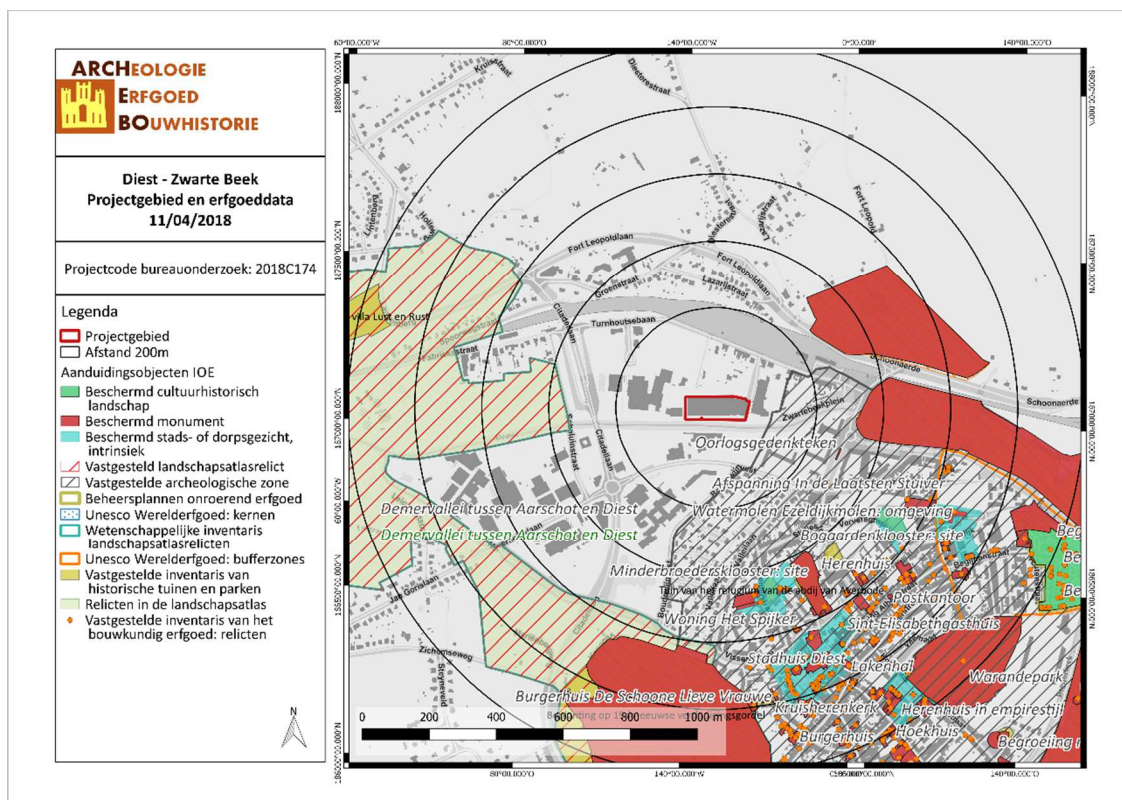
DIZW/18/04/11/12 - Digitale aanmaak

Figuur 17: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2018)

3.2.2 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten zoeken. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn.⁵ Het projectgebied bevindt zich net buiten de vastgestelde archeologische zone.

⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 17 januari 2017, <https://inventaris.onroenderfgoed.be/>.

DIZW/18/04/11/13 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relict op GRB-basiskaart (IOE, 2018)

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

De geschiedenis en toponymie van Diest⁶

Diest werd voor het eerst vermeld in 900 als Dioste. Andere varianten voor de plaatsnaam zijn Diste, Disthe, Dist, de Disten, Dieste, Dest, Dyeste, Dysta en Dyst. De stad wordt ook Oranjestad genoemd, door haar historische band met het Huis Oranje-Nassau.

Binnen het Karolingische Rijk was Diest een graafschap. Door haar gunstige ligging langs de handelsweg Brugge-Keulen en aan de rivier de Demer kende de stad haar opkomst. In 1229 kreeg ze bijgevolg haar stadsrechten van hertog Hendrik I van Brabant. In 1365 werd de eerste stadsomwalling opgetrokken met acht poorten. De stad zelf had een dertigtal straten.

Door de aanwezigheid van de landbouwmarkt en de graan- en veemarkten, die druk bezocht werden, en voornamelijk door de lakennijverheid en lakenhandel kenden de inwoners van Diest in de loop van de 14de en 15de eeuw een grote welvaart.

In de 15de eeuw behoorde Diest toe aan Maria van Loon-Heinsberg, een nakomeling van de graven van Loon. In 1440 trouwde zij met Jan IV van Nassau, waardoor Diest opgenomen werd binnen het graafschap Nassau-Dillenburg. In 1499 kwam de stad door een ruil in het bezit van Engelbrecht II, graaf van Nassau. René van Chalon, een opvolger van Engelbrecht II, droeg eveneens de titel Prins van Oranje, waardoor Diest in het bezit kwam van het Huis Oranje-Nassau. Door de ligging van Diest nabij de Demer,

⁶ "Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 270", geraadpleegd 12 april 2018, <http://bouwstoffen.kantl.be/tw/facsimile/?page=270>; Agentschap Onroerend Erfgoed, "Diest", Inventaris Onroerend Erfgoed, 2018, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/120463>; "Diest", Wikipedia, geraadpleegd 12 april 2018, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Diest&oldid=50792530>.

op de grens tussen het hertogdom Brabant en het prinsbisdom Luik en door haar connectie met Oranje-Nassau, was de stad vaak het slachtoffer van belegeringen, plunderingen en verwoesting. In 1572 werd Diest tijdens de tweede invasie van Willem van Oranje door hem ingenomen, maar binnen datzelfde jaar kwam de stad weer in handen van Don Frederik. In 1635 werd de stad door zowel de Republiek der Verenigde Nederlanden als Frankrijk bezet, met als doel de Zuidelijke Nederlanden onderling te verdelingen. Dit mislukte echter. Tussen 1701 en 1705 werd Diest bezet door Franse, Staatse en Spaanse troepen. Tussen 1713 en 1790 bevond Diest zich onder het bewind van Oostenrijk. De stad herstelde zich en er werd weer volop handel gedreven. De Habsburgse monarchie werd echter niet graag gezien, waardoor velen Frankrijk in 1792 als bevrijder zagen. Door hun harde repressie van het katholicisme, het invoeren van de conscriptie en door het afschaffen van het Ancien Regime, brak in 1798 de Boerenkrijg uit. Gedurende vier dagen bezette een boerenleger de stad, die omsingeld werd door Franse troepen. Een groot deel van het boerenleger wist te ontsnappen, de stad zelf werd voor de zoveelste keer geplunderd. In 1795 werden de Zuidelijke Nederlanden, waartoe Diest behoorde, aangehecht aan Frankrijk.

Tussen 1815 en 1830 volgde de Nederlandse periode en in 1835 werd een citadel met omwalling met gracht, twaalf fronten en het Leopoldfort opgetrokken, ter bescherming tegen Holland. Het tracé van deze omwalling is nog herkenbaar in de huidige ringlanen en zichtbaar bij de bewaarde 'Halve Maan'. Deze omwalling en versterkingen waren reeds verouderd bij het uitbreken van WO I. Tijdens WO II werd een groot deel van de resterende wallen en versterkingen verder afgebroken. De Citadel werd tijdens de Tweede Wereldoorlog in gebruik genomen door de opleidingsschool van het NSKK (Nationalsozialistische Kraftfahrkorps, een paramilitaire vervoersorganisatie van de Nazi-partij). De Citadel werd tussen 1953 en 2011 gebruikt door het Eerste Bataljon Parachutisten van het Belgische Leger.

In 1971 werd de gemeente Webbeke opgenomen binnen de gemeente Diest. Op 1 januari 1977 fuseerde Diest met Deurne, Kaggevinne, Molenstede en Schaffen, waardoor de huidige gemeente ontstond.

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Tussen 1650 en 1680 werd in opdracht van de Servaas Vaes, de abt van de abdij van Averbode, een kaartboek gemaakt door landmeter Cornelis Lowis, waarin alle goederen van de abdij weergegeven werden. Op de kaart uit het kaartboek is ten noordwesten van de stad Diest, waar het projectgebied zich bevindt, geen bebouwing te zien. De kaart is voor deze zone niet gekarteerd, waardoor niet geweten is waarvoor het terrein rond deze periode gebruikt werd.⁷

⁷ Cornelis Lowis, *Webbecom*, 1680 1650, niet-georeferentie kaart, 1:11088, Kaartboek van alle goederen van de abdij, opgesteld door landmeter Cornelis Lowis, in opdracht van de abt Servaas Vaes, 1680 1650, Het Rijksarchief, <http://www.cartesius.be/geoportal/catalog/search/resource/details.page?uuid=%7B40BDD9C8-3B67-4EB2-A7BA-826211D2F486%7D>.

Figuur 19: Kaart binnen het kaartboek van alle goederen van de abdij van Averbode (1650-1680)

De kaart van de Franse ingenieurs-geografen, ook wel **Villaretkaart** (1745-1748) genoemd, bestrijkt grote delen van het huidige Belgische grondgebied en vertelt ons hoe het landschap erbij lag in het midden van de 18de eeuw. Na de slag bij Fontenoy (1745) kregen de Fransen voor enkele jaren de controle over onze gebieden. Het is in die militaire context dat de meer dan 80 kaartbladen ontstonden.⁸ Op de Villaretkaart is het terrein nog steeds onbebouwd en bestaat vermoedelijk uit grasland. Ten oosten en ten zuiden van het projectgebied stroomt de Zwarte Beek.

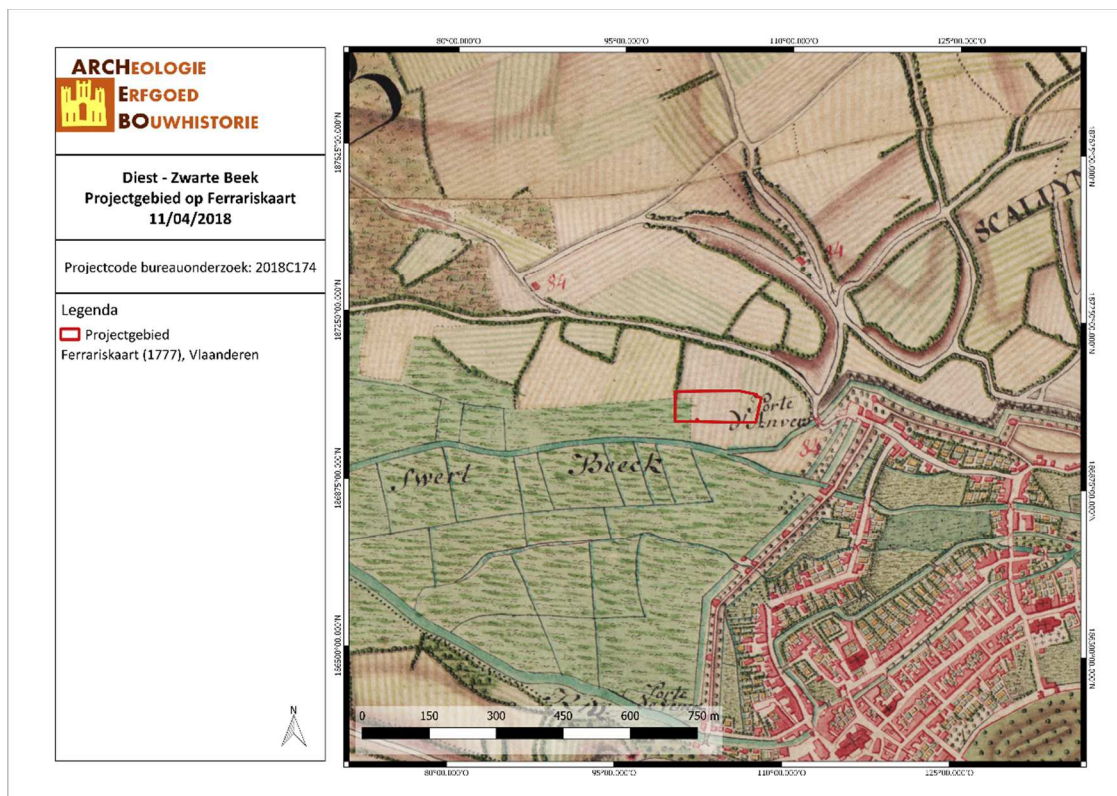

DIZW/18/04/11/14 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Situering van het projectgebied op de Villaretkaart (Geopunt, 2018)

⁸ KU Leuven, "Kaart van de Franse ingenieurs-geografen (1745-1748)", geraadpleegd 2 januari 2017, <https://bib.kuleuven.be/ub/nieuws/2015/kaart-van-jean-villaret-1745-1748-digitaal-beschikbaar-via-limo>.

De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn. Op de Ferrariskaart valt af te leiden dat het projectgebied rond 1777 grotendeels gebruikt werd als akkerland, enkel de zuidwestelijke hoek werd benut als weiland. Ten zuiden van het projectgebied stroomt de *Swert Beek* of Zwarte Beek, ten oosten is de *Porte d'Anvers* zichtbaar. Het terrein is nog steeds onbebouwd.

DIZW/18/04/11/15 - Digitale aanmaak

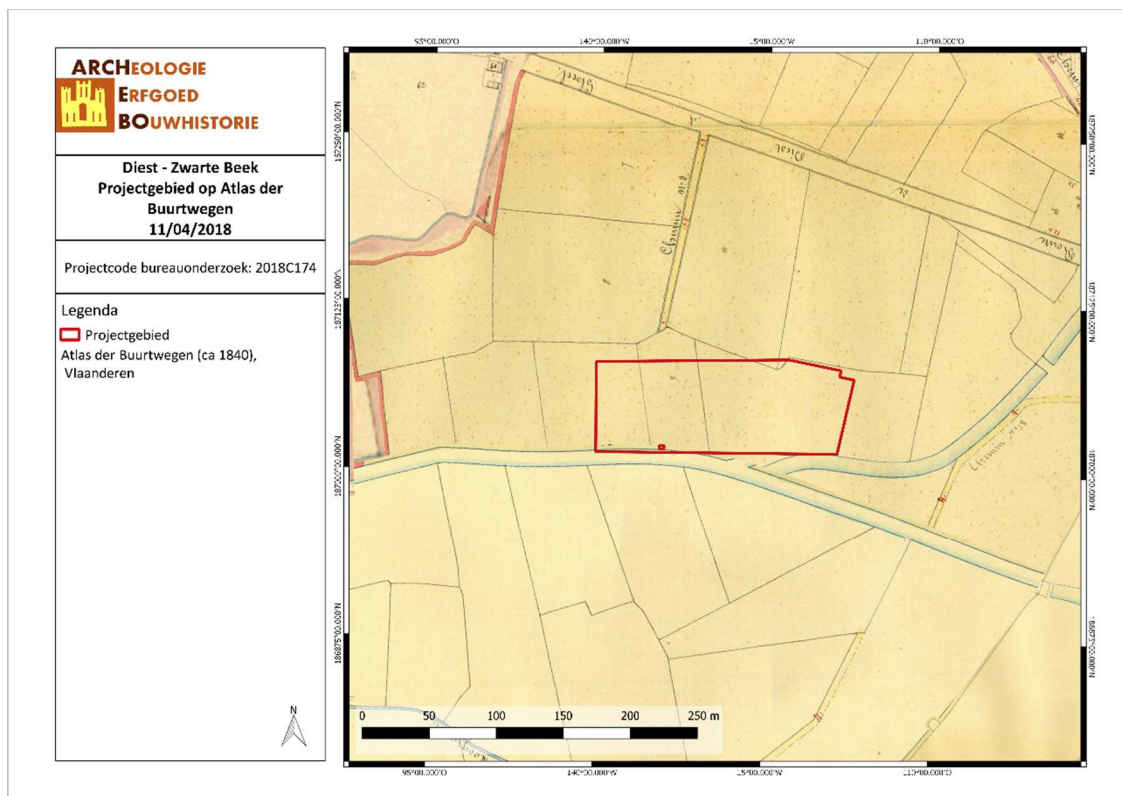
Figuur 21: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2018)

Vervolgens worden cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.⁹ De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879).

Op 19de-eeuwse cartografische bronnen is het terrein onbebouwd weergegeven. De Atlas der Buurtwegen toont het projectgebied grotendeels verdeeld over drie percelen, slechts een klein deel van het projectgebied loopt over een vierde en vijfde perceel. De Vandermaelenkaart toont dat het projectgebied rond 1846-1854 bestond uit heide en grasland. De Popp-kaart toont dat het projectgebied drie percelen doorkruist (en twee kleine delen van twee andere percelen in het noorden). Perceel 282 was in het bezit van weduwe Henricus Vandenhove, een rentenier en cons(ulent?) uit Brussel. Het

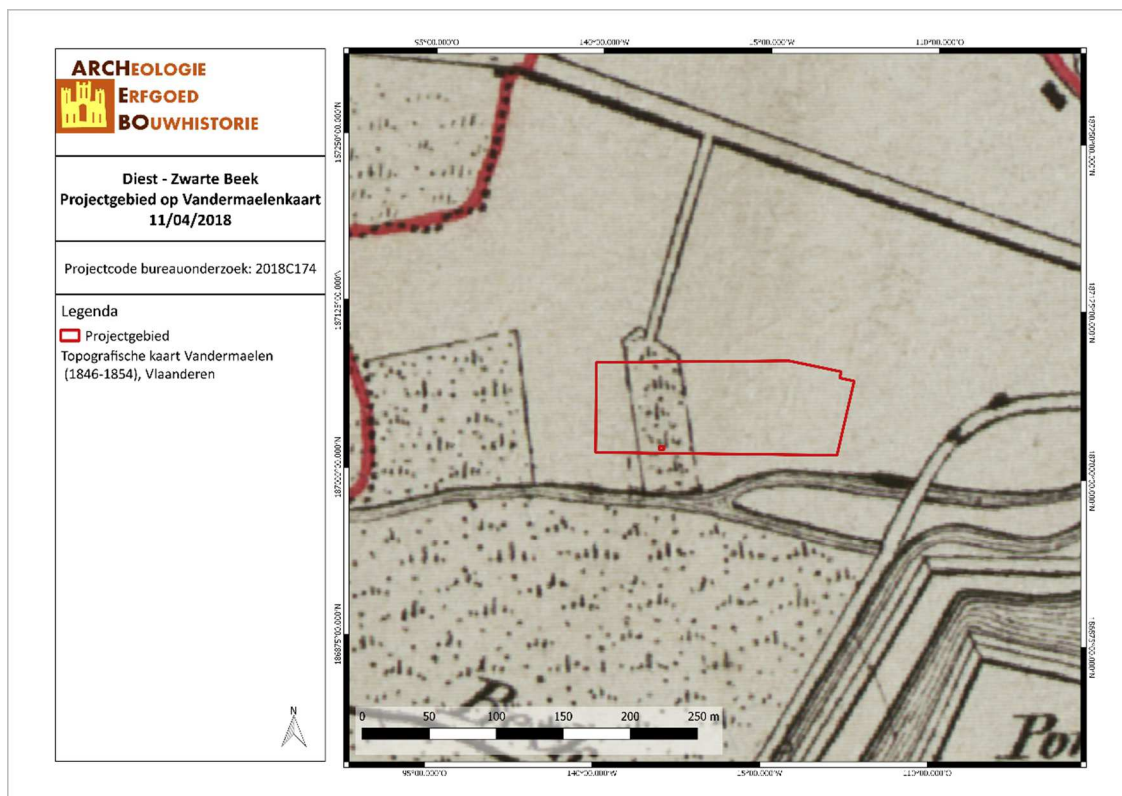
⁹ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 2 januari 2017, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

perceel bestond uit land. Perceel 283 bestond uit Hooiland en was in het bezit van het Kempen Godshuis en perceel 284 bestond uit land en was in het bezit van het Boom Godshuis.

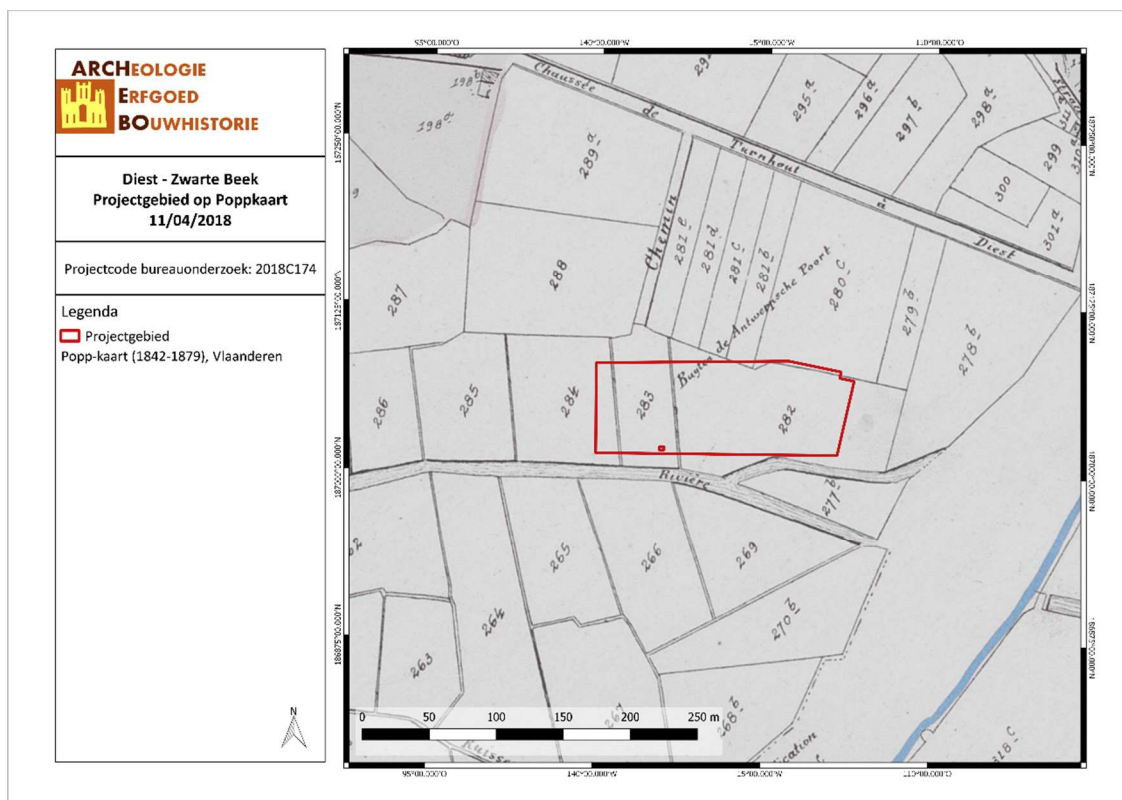
DIZW/18/04/11/16 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2018)

DIZW/18/04/11/17 - Digitale aanmaak

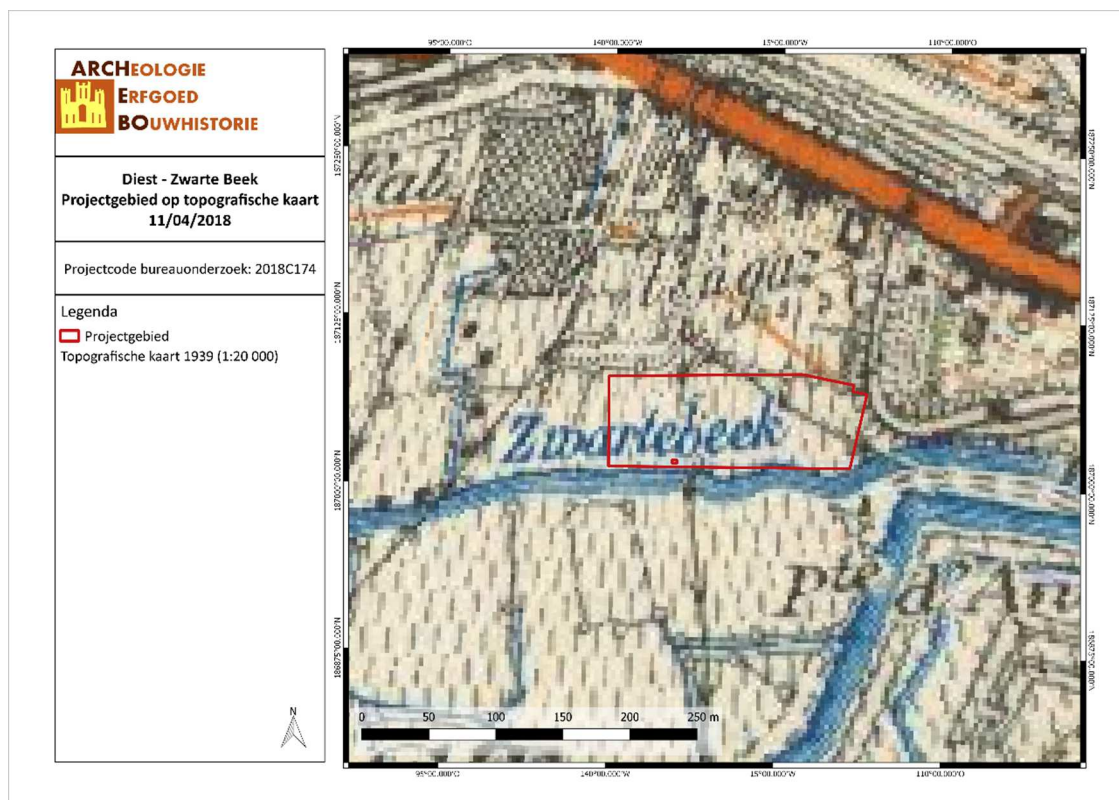
Figuur 23: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2018)

DIZW/18/04/11/18 - Digitale aanmaak

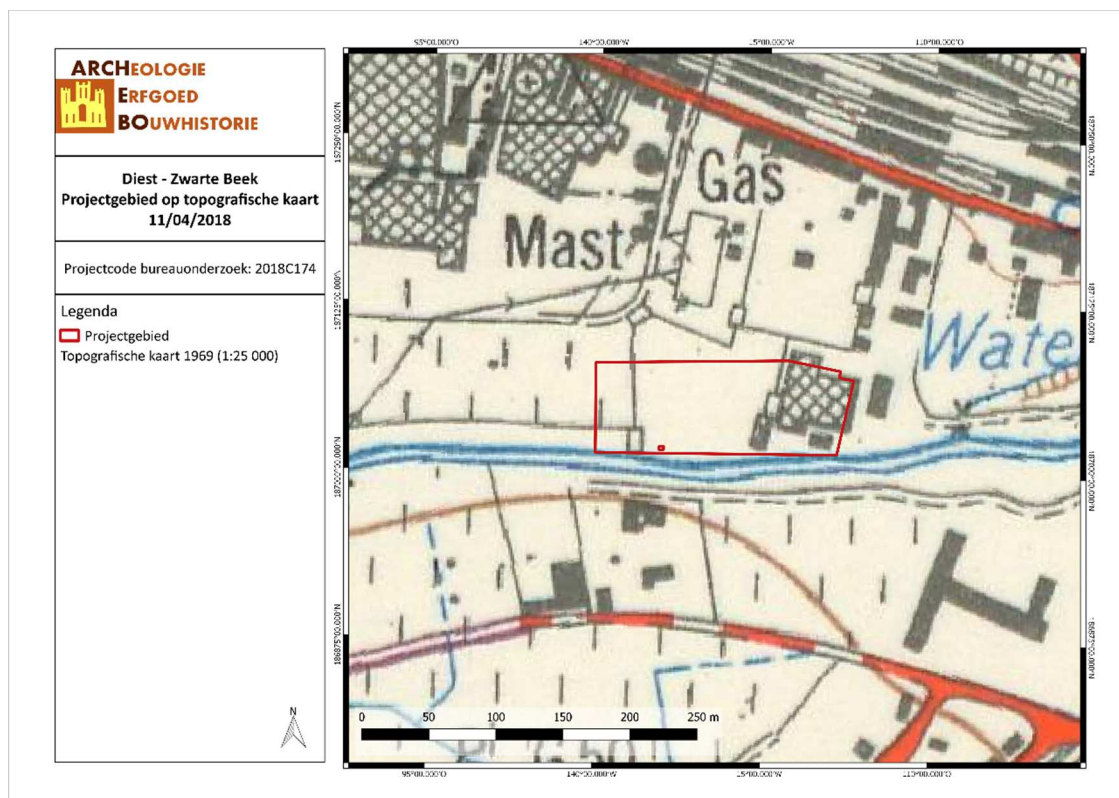
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de Poppkaart (Geopunt, 2018)

Vervolgens worden er topografische kaarten en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw vergeleken. Op de topografische kaart van 1939 wordt dezelfde situatie weergegeven als op de Popp-kaart. Het terrein is nog steeds onbebouwd. De eerste bebouwing verschijnt op de topografische kaart van 1969. Deze moet dus geplaatst zijn tussen 1939 en 1969. De bebouwing bevindt zich in het oosten van het projectgebied, het midden van het terrein bestaat uit heide, het westen bestaat uit grasland of weide.

DIZW/18/04/11/19 - Digitale aanmaak

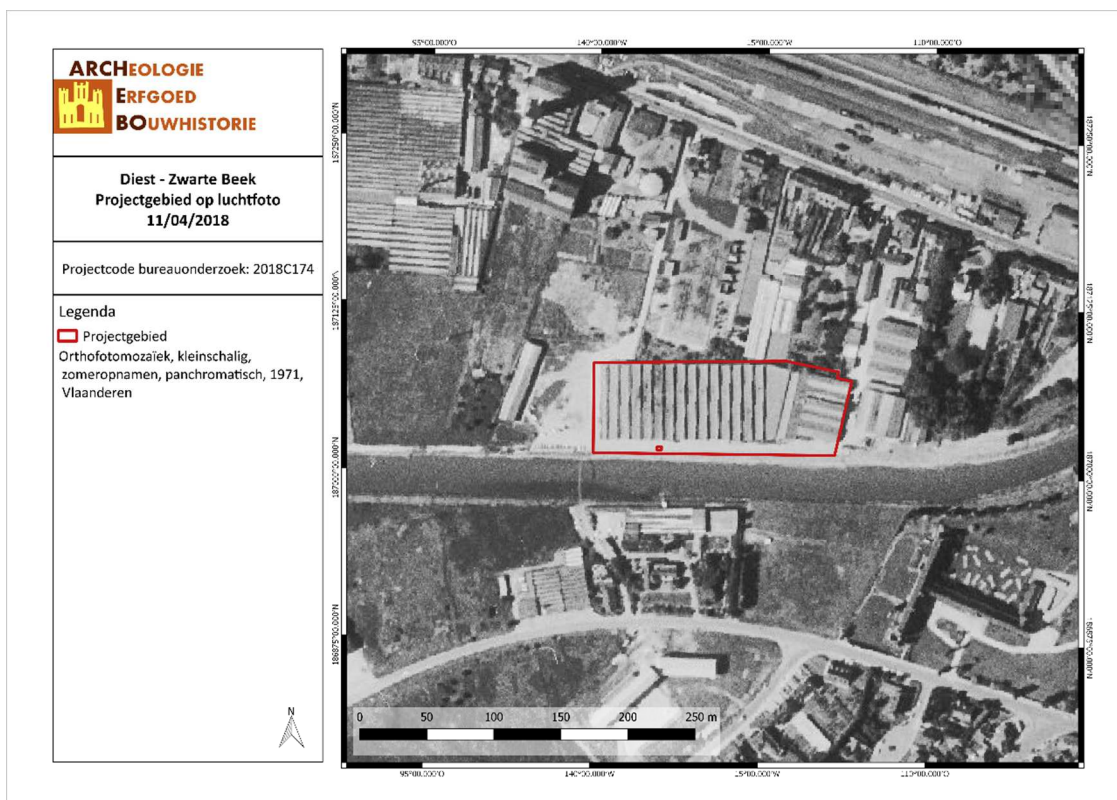
Figuur 25: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2018)

DIZW/18/04/11/20 - Digitale aanmaak

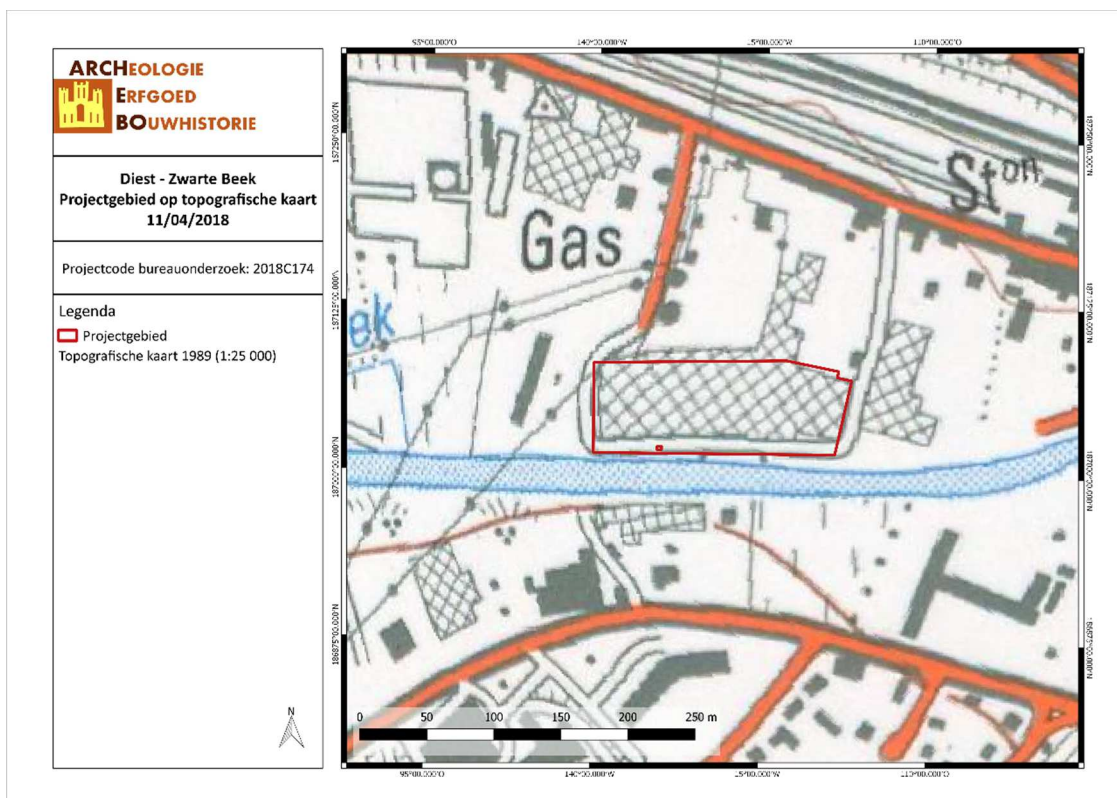
Figuur 26: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2018)

Tussen 1969 en 1971 werd de bebouwing verder uitgebreid, wat duidelijk te zien is op de luchtfoto van 1971. De uitbreiding van de bebouwing wordt bevestigd door de topografische kaart van 1989. De luchtfoto van 1971 en de laatste topografische kaart komen overeen met de huidige toestand.

DIZW/18/04/11/21 - Digitale aanmaak

Figuur 27: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2018)

DIZW/18/04/11/22 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1989 (Cartesius, 2018)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied de eerste bebouwing geplaatst is tussen ca. 1939 en ca. 1969. Tussen 1969 en 1971 breidde de bebouwing nog verder uit. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied dan ook spreken van een tot nu toe lage densiteit aan bebouwing.

In de dichte en ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft onder andere sporen van de Laatmiddeleeuwse stadswal (CAI-207575) en van Laatmiddeleeuwse stadspoorten (CAI-locaties 207579, 207581 en 207582), sporen van een 19de-eeuws fort (CAI-locatie 211018), een 16de-eeuwse zilveren, Franse munt en twee grote 16de-/17de-eeuwse lakenloden met een afbeelding (CAI-locatie 2291), een bronzen lanspunt met mooie groene patina uit de Late Bronstijd (CAI-locatie 211085), ca. 200 urnen met crematieresten uit de Late Bronstijd (CAI-locatie 3154), 19de-eeuwse resten van pijlers (CAI-locatie 165921), afslagen uit de Steentijd (CAI-locatie 1801 en 1803), een loden scharnierverzegeling, drie metalen achtvormige en één metalen rechthoekige gesp, een bronzen riemtong, een beugelvormige gesp, een bronzen zegelmatrijs en een bronzen muntgewicht voor een gouden kroon (?), allemaal uit de Late Middeleeuwen (CAI-locatie 1801), Laatmiddeleeuwse munten, 16de-eeuwse munten, een 16de-eeuwse koperen riemtong en kledinghaakje, een 17de-18de eeuws koper hartvormig beslag, een 17de-18de eeuws koperen opengewerkt floraal sierelement, drie 17de-18de eeuws koperen muntgewichten, een sestertius uit de Midden-Romeinse Tijd, een 19de-eeuwse fingerhoed, driepuntsverzegelingen en een metalen mesheftbekroning, lithisch materiaal uit het Mesolithicum en twee metalen riemtongen, een metalen gesp en drie achtvormige gespen uit de Late Middeleeuwen (CAI-locatie 1799), 17de-eeuwse munten (CAI-locatie 150115), Romeinse munten (CAI-locatie 162601), een Romeinse haarnaald met op het uiteinde een handje, een fallus en testikels (CAI-locatie 162601) en sporen van een 18de-eeuwse kapel (CAI-locatie 207580), sporen van een Laatmiddeleeuws klooster (CAI-locatie 2333), niet nader gedateerde ondergrondse muurconstructies, vloeren en archeologische lagen (CAI-locatie 210006), sporen van het Laatmiddeleeuws Refugiehuis, sporen van Laatmiddeleeuwse watermolens (CAI-locatie 160335), sporen van een Laatmiddeleeuwse pottenbakkerij (CAI-locatie 3139), een Laatmiddeleeuwse kanonbal en sporen van het Laatmiddeleeuws stadhuis (CAI-locatie 3910), een Romeinse hypocaustum-tegel (CAI-locatie 3143), sporen van een Laatmiddeleeuwse kerk en veel Laatmiddeleeuws beendermateriaal (CAI-locatie 3143), Laatmiddeleeuws Andenne en Brunssum aardewerk (CAI-locatie 3868), sporen van Laatmiddeleeuwse openbare gebouwen (CAI-locatie 3868) en van een Laatmiddeleeuws huis (CAI-locatie 150143), sporen van een Laatmiddeleeuws gasthuis en van een Laatmiddeleeuws kerkhof (CAI-locatie 3843), een concentratie van Laatmiddeleeuwse structuren met een duidelijk fasering (CAI-locatie 165613), een Laatmiddeleeuwse Kerk (CAI-locatie 2322), sporen van een 19de-eeuwse waterput (CAI-locatie 208612) en sporen van een Laatmiddeleeuws klooster (CAI-locatie 2329), een zeven meter brede gracht uit de Late Middeleeuwen (CAI-locatie 210081), sporen van Laatmiddeleeuwse watermolens (CAI-locatie 2338), sporen van een 16de-eeuwse molen (CAI-locatie 160336), sporen van een 16de-eeuwse sluis (CAI-locatie 210952) en sporen van beschoeiing van de historische Demer (CAI-locatie 210951), sporen van het Laatmiddeleeuws begijnhof met haar Sint-Catharinakerk en infirmerie (CAI-locatie 2323), acht Laatmiddeleeuwse skeletten (CAI-locatie 2323), sporen van een Laatmiddeleeuws klooster (CAI-locatie 2330), sporen van een motte uit de Volle Middeleeuwen (CAI-locatie 3141) en sporen van een Laatmiddeleeuws versterkt kasteel (CAI-locatie 3142), Laatmiddeleeuws rood aardewerk, witbakkend aardewerk en steengoed (CAI-locatie 157186) gevonden, sporen van drie kelders (CAI-locatie 208331) en tenslotte een booggewelf, bakstenen muurwerk en gewelven rustend op een ijzerzandsteenparement (CAI-locatie 165058) allen niet nader gedateerd.

Het projectgebied ligt in een Holocene vallei. Een vorig onderzoek (id 6719), verricht door BAAC in februari 2018 vlak naast het huidige projectgebied, toont echter aan dat de bodem enerzijds zeer sterk verstoord was en anderzijds er geen stabiele periodes met bodemvorming aanwezig zijn waardoor de verwachting naar Steentijd (na landschappelijk bodemonderzoek d.m.v. boringen) zeer laag werd ingeschat. Op basis van de CAI gegevens kunnen ook archeologische sporen aanwezig zijn binnen het plangebied. Echter door de impact van de bebouwing kunnen deze sporen potentieel verstoord geraakt zijn. Geconcludeerd kan worden dat er een kans is op archeologische sporen op een dergelijke site gezien de vondsten in de omgeving en door de ligging aan de Zwarte Beek. De potentiële sporen kunnen zover teruggaan als de Steentijd.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba in opdracht van De Watersnip bvba een archeologienota opgemaakt voor het projectgebied aan de Kleine Schaluinweg 7 in Diest, gelegen in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. De opdracht zal binnen het projectgebied de huidige bebouwing slopen om plaats te maken voor vier nieuwe gebouwen waarin één handelsruimte en 116 wooneenheden worden ondergebracht. Het geheel zal voorzien worden van een ondergrondse parking. Het projectgebied is ca. 12 605 m² groot.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?

Historische gegevens werden door middel van bronnenonderzoek en cartografisch onderzoek verworven. Cartografisch onderzoek heeft aangetoond dat de eerste bebouwing geplaatst werd tussen 1939 en 1969. Ze werd verder uitgebreid tussen 1969 en 1971.

In de dichte en ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft onder andere sporen van de Laatmiddeleeuwse stadswal (CAI-207575) en van Laatmiddeleeuwse stadspoorten (CAI-locaties 207579, 207581 en 207582), sporen van een 19de-eeuws fort (CAI-locatie 211018), een 16de-eeuwse zilveren, Franse munt en twee grote 16de/17de-eeuwse lakenloden met een afbeelding (CAI-locatie 2291), een bronzen lanspunt met mooie groene patina uit de Late Bronstijd (CAI-locatie 211085), ca. 200 urnen met crematieresten uit de Late Bronstijd (CAI-locatie 3154), 19de-eeuwse resten van pijlers (CAI-locatie 165921), afslagen uit de Steentijd (CAI-locatie 1801 en 1803), een loden scharnierverzegeling, drie metalen achtvormige en één metalen rechthoekige gesp, een bronzen riemtong, een beugelvormige gesp, een bronzen zegelmatrijs en een bronzen muntgewicht voor een gouden kroon (?), allemaal uit de Late Middeleeuwen (CAI-locatie 1801), Laatmiddeleeuwse munten, 16de-eeuwse munten, een 16de-eeuwse koperen riemtong en kledinghaakje, een 17de-18de eeuws koper hartvormig beslag, een 17de-18de eeuws koperen opengewerkt floraal sierelement, drie 17de-18de eeuws koperen muntgewichten, een sestertius uit de Midden-Romeinse Tijd, een 19de-eeuwse fingerhoed, driepuntsverzegelingen en een metalen mesheftbekroning, lithisch materiaal uit het Mesolithicum en twee metalen riemtongen, een metalen gesp en drie achtvormige gespen uit de Late Middeleeuwen (CAI-locatie 1799), 17de-eeuwse munten (CAI-locatie 150115), Romeinse munten (CAI-locatie 162601), een Romeinse haarnaald met op het uiteinde een handje, een fallus en testikels (CAI-locatie 162601) en sporen van een 18de-eeuwse kapel (CAI-locatie 207580), sporen van een Laatmiddeleeuws klooster (CAI-locatie 2333), niet nader gedateerde ondergrondse muurconstructies, vloeren en archeologische lagen (CAI-locatie 210006), sporen van het Laatmiddeleeuws Refugiehuis, sporen van Laatmiddeleeuwse watermolens (CAI-locatie 160335), sporen van een Laatmiddeleeuwse pottenbakkerij (CAI-locatie 3139), een Laatmiddeleeuwse kanonbal en sporen van het Laatmiddeleeuws stadhuis (CAI-locatie 3910), een Romeinse hypocaustum-tegel (CAI-locatie 3143), sporen van een Laatmiddeleeuwse kerk en veel Laatmiddeleeuws beendermateriaal (CAI-locatie 3143), Laatmiddeleeuws Andenne en Brunssum aardewerk (CAI-locatie 3868), sporen van Laatmiddeleeuwse openbare gebouwen (CAI-locatie 3868) en van een Laatmiddeleeuws huis (CAI-locatie 150143), sporen van een Laatmiddeleeuws gasthuis en van een Laatmiddeleeuws kerkhof (CAI-

locatie 3843), een concentratie van Laatmiddeleeuwse structuren met een duidelijk fasering (CAI-locatie 165613), een Laatmiddeleeuwse Kerk (CAI-locatie 2322), sporen van een 19de-eeuwse waterput (CAI-locatie 208612) en sporen van een Laatmiddeleeuws klooster (CAI-locatie 2329), een zeven meter brede gracht uit de Late Middeleeuwen (CAI-locatie 210081), sporen van Laatmiddeleeuwse watermolens (CAI-locatie 2338), sporen van een 16de-eeuwse molen (CAI-locatie 160336), sporen van een 16de-eeuwse sluis (CAI-locatie 210952) en sporen van beschoeiing van de historische Demer (CAI-locatie 210951), sporen van het Laatmiddeleeuws begijnhof met haar Sint-Catharinakerk en infirmerie (CAI-locatie 2323), acht Laatmiddeleeuwse skeletten (CAI-locatie 2323), sporen van een Laatmiddeleeuws klooster (CAI-locatie 2330), sporen van een motte uit de Volle Middeleeuwen (CAI-locatie 3141) en sporen van een Laatmiddeleeuws versterkt kasteel (CAI-locatie 3142), Laatmiddeleeuws rood aardewerk, witbakkend aardewerk en steengoed (CAI-locatie 157186), sporen van drie kelders (CAI-locatie 208331) en tenslotte een booggewelf, bakstenen muurwerk en gewelven rustend op een ijzerzandsteenparement (CAI-locatie 165058), allen niet nader gedateerd.

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat de eerste bebouwing binnen het projectgebied is gekomen tussen 1939 en 1969. De bebouwing breidde vervolgens verder uit tussen 1969 en 1971. Dit is zichtbaar aan de hand van de topografische kaarten en luchtfoto's van de 20ste eeuw. De bebouwing op deze kaarten en luchtfoto's komt overeen met de huidige bebouwing.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Op basis van de historische bronnen en kaarten kan geen uitsluitsel gemaakt worden in de te verwachten structuren. De potentiële sporen kunnen zover teruggaan als de Steentijd.

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

Ter hoogte van de bestaande bebouwing is er verstoring van de bodem en het bodemarchief te verwachten. Andere verstoringen in het verleden zijn niet in kaart te brengen. Verdere grote verstoringen van het bodemarchief zullen verwacht worden met het onderkelderen van de nieuwe gebouwen.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Op het terrein zal door de opdrachtgever, Bvba De Watersnip, de huidige bebouwing gesloopt worden om plaats te maken voor vier nieuwe gebouwen, waarin één handelsruimte en 116 wooneenheden worden ondergebracht. De vier gebouwen zullen onderkelderd worden en deze kelders zullen allemaal met elkaar verbonden worden. Op deze kelderverdieping wordt ondergrondse parking voorzien. Deze ondergrondse parking kan men bereiken via een in- en uitrit ter hoogte van gebouw C. Bovengronds worden ook enkele parkeerplaatsen voorzien. De gebouwen worden omgeven door een groene zone en kunnen te voet via voetpaden in waterdoorlatende klinkers bereikt worden. De gebouwen worden ook omringd door een brandweg, aangelegd in grasdallen. Tenslotte worden verspreid over het terrein ook vijf infiltratiebekken aangelegd. Langs de noordelijke en zuidelijke grens van het projectgebied zal grond afgestaan worden aan het openbaar domein. Het projectgebied is ca. 12 605 m² groot.

In de dichte en ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft onder andere sporen van de Laatmiddeleeuwse stadswal en van Laatmiddeleeuwse stadspoorten, sporen van een 19de-eeuws fort, een 16de-eeuwse zilveren, Franse munt en twee grote 16de/17de-eeuwse lakenloden met een afbeelding, een bronzen lanspunt met mooie groene patina uit de Late Bronstijd, ca. 200 urnen met crematieresten uit de Late Bronstijd, 19de-eeuwse resten van pijlers, afslagen uit de Steentijd, een loden scharnierverzegeling, drie metalen achtevormige en één metalen rechthoekige gesp, een bronzen riemtong, een beugelvormige gesp, een bronzen zegelmatrijs en een bronzen muntgewicht voor een gouden kroon (?), allemaal uit de Late Middeleeuwen, Laatmiddeleeuwse munten, 16de-eeuwse munten, een 16de-eeuwse koperen riemtong en kledinghaakje, een 17de-18de eeuws koper hartvormig beslag, een 17de-18de eeuws koperen opengewerkt floraal sierelement, drie 17de-18de eeuws koperen muntgewichten, een sestertius uit de Midden-Romeinse Tijd, een 19de-eeuwse fingerhoed, driepuntsverzegelingen en een metalen mesheftbekroning, lithisch materiaal uit het Mesolithicum en twee metalen riemtongen, een metalen gesp en drie achtevormige gespen uit de Late Middeleeuwen, 17de-eeuwse munten, Romeinse munten, een Romeinse haarnaald met op het uiteinde een handje, een fallus en testikels en sporen van een 18de-eeuwse kapel, sporen van een Laatmiddeleeuws klooster, niet nader gedateerde ondergrondse muurconstructies, vloeren en archeologische lagen, sporen van het Laatmiddeleeuws Refugiehuis, sporen van Laatmiddeleeuwse watermolens, sporen van een Laatmiddeleeuwse pottenbakkerij, een Laatmiddeleeuwse kanonbal en sporen van het Laatmiddeleeuws stadhuis, een Romeinse hypocaustum-tegel, sporen van een Laatmiddeleeuwse kerk en veel Laatmiddeleeuws beendermateriaal, Laatmiddeleeuws Andenne en Brunssum aardewerk, sporen van Laatmiddeleeuwse openbare gebouwen en van een Laatmiddeleeuws huis, sporen van een Laatmiddeleeuws gasthuis en van een Laatmiddeleeuws kerkhof, een concentratie van Laatmiddeleeuwse structuren met een duidelijk fasering, een Laatmiddeleeuwse Kerk, sporen van een 19de-eeuwse waterput en sporen van een Laatmiddeleeuws klooster, een zeven meter brede gracht uit de Late Middeleeuwen, sporen van Laatmiddeleeuwse watermolens, sporen van een 16de-eeuwse molen, sporen van een 16de-eeuwse sluis en sporen van beschoeiing van de historische Demer, sporen van het Laatmiddeleeuws begijnhof met haar Sint-Catharinakerk en infirmerie, acht Laatmiddeleeuwse skeletten, sporen van een Laatmiddeleeuws klooster, sporen van een motte uit de Volle Middeleeuwen en sporen van een Laatmiddeleeuws versterkt kasteel, Laatmiddeleeuws rood aardewerk, witbakkend aardewerk en steengoed, sporen van drie kelders en tenslotte een booggewelf, bakstenen muurwerk en gewelven rustend op een ijzerzandsteenparement, allen niet nader gedateerd.

Aan de hand van de het kaartmateriaal konden we achterhalen dat de eerste bebouwing binnen het projectgebied is gekomen tussen 1939 en 1969. De bebouwing breidde vervolgens verder uit tussen 1969 en 1971. Dit is zichtbaar aan de hand van de topografische kaarten en luchtfoto's van de 20ste eeuw. De bebouwing op deze kaarten en luchtfoto's komt overeen met de huidige bebouwing.

Op de bodemkaart wordt het terrein gekarteerd als OB (onder bebouwing), Aepb (sterk gleyige gronden met reductiehorizont op leem zonder profielontwikkeling met zware leem bijmenging) en ADP (complex van zwak gleyige en matig gleyige gronden op leem zonder profielontwikkeling).

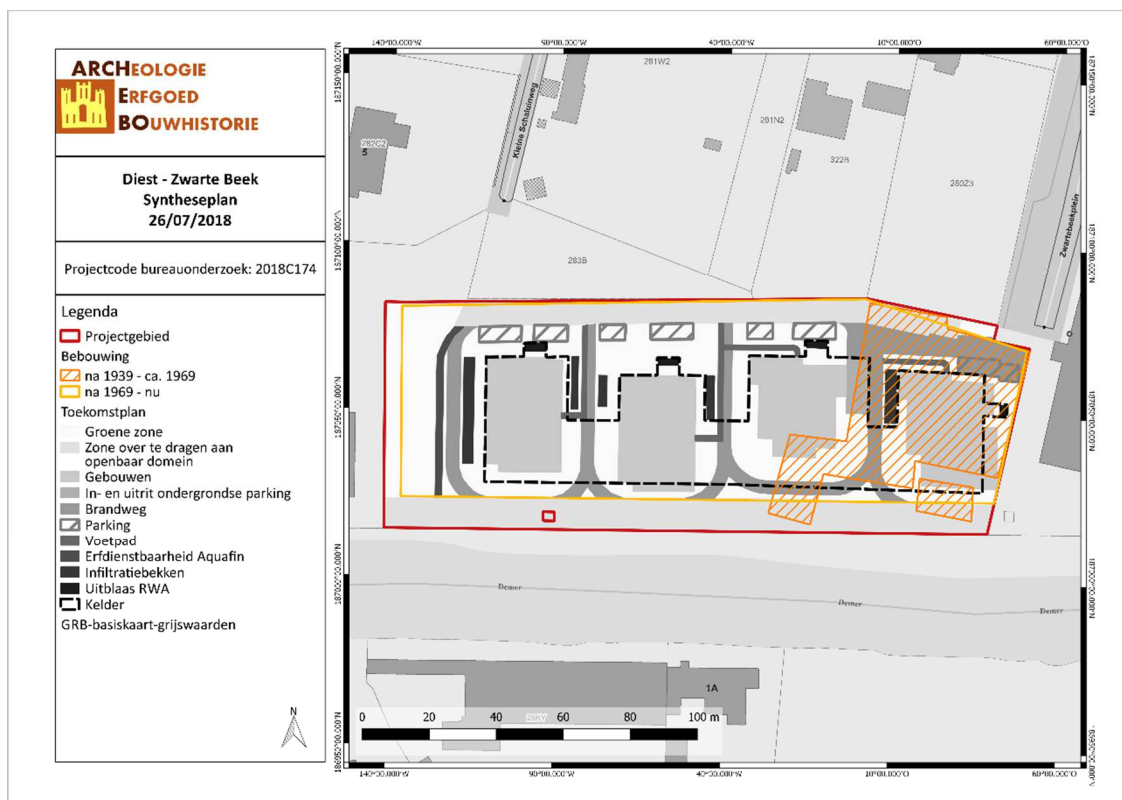
4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Binnen het plangebied zal door 'Bvba De Watersnip' de huidige bebouwing gesloopt worden om plaats te maken voor vier nieuwe gebouwen, waarin één handelsruimte en 116 wooneenheden worden ondergebracht. De vier gebouwen zullen onderkelderd worden en deze kelders zullen allemaal met elkaar verbonden worden. Op deze kelderverdieping wordt ondergrondse parking voorzien. Bovengronds worden ook enkele parkeerplaatsen voorzien. De gebouwen worden omgeven door een groene zone en kunnen te voet via voetpaden bereikt worden. De gebouwen worden ook omringd door een brandweg. Tenslotte worden verspreid over het terrein ook vijf infiltratiebekken aangelegd. Langs

de noordelijke en zuidelijke grens van het projectgebied zal grond afgestaan worden aan het openbaar domein.

In het projectgebied zijn geen archeologische waarden gekend. Wel zijn afslagen uit de Steentijd, lithisch materiaal uit het Mesolithicum, een bronzen lanspunt met mooie groene patina en ca. 200 urnen met crematieresten uit de Late Bronstijd, munten, een hypocaustum-tegel en een haarnaald met op het uiteinde een handje, een fallus en testikels uit de Romeinse Tijd en een sestertius uit de Midden-Romeinse Tijd, sporen van een motte uit de Volle Middeleeuwen, sporen van de stadswal en stadspoorten, een loden scharnierverzegeling, drie metalen achtvormige gespen, één metalen rechthoekige gesp, een bronzen riemtong, een beugelvormige gesp een bronzen zegelmatrijs, een bronzen muntgewicht voor een gouden kroon (?),munten, twee metalen riemtongen, een metalen gesp, drie achtvormige gespen, sporen van een klooster, van het Refugiehuis, van watermolens, van een pottenbakkerij, een kanonbal, sporen van het stadhuis, van een kerk, veel beendermateriaal, Andenne en Brunssum aardewerk, sporen van openbare gebouwen, van een huis, van een gasthuis, van een kerkhof, een concentratie van structuren met een duidelijk fasering, een kerk, sporen van een klooster, een zeven meter brede gracht, sporen van het begijnhof met haar Sint-Catharinakerk en infirmerie, acht skeletten, sporen van een klooster en van een versterkt kasteel, rood aardewerk, witbakkend aardewerk en steengoed en sporen van drie kelders, allen daterend uit de Late Middeleeuwen, een zilveren, Franse munt, munten, een koperen riemtong en kledinghaakje en sporen van een molen en een sluis uit de 16de eeuw, twee grote 16de-/17de-eeuwse lakenloden met een afbeelding, 17de-eeuwse munten, een koperen hartvormig beslag, een koperen opengewerkt floraal sieralement en drie koperen muntgewichten uit de 17de-18de eeuw, sporen van een 18de-eeuwse kapel, sporen van een fort, resten van pijlers, een vingerhoed, driepuntsverzegelingen en een metalen mesheftbekroning en sporen van een waterput uit de 19de eeuw en tenslotte ondergrondse muurconstructies, vloeren en archeologische lagen, sporen van beschoeiing van de historische Demer en een booggewelf, bakstenen muurwerk en gewelven rustend op een ijzerzandsteenparement, vonden die niet nader gedateerd werden.

Gedurende zeker de 20ste eeuw is de bodem verstoord geweest door het plaatsen van de huidige bebouwing. Het is moeilijk om in te schatten hoe groot deze verstoring is.

DIZW/18/07/26/23 - Digitale aanmaak

Figuur 29: Syntheseplan met aanduiding van de geplande werken (ARCHEBO bvba, 2018)

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren. Dit wordt kort besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

BAAC. "Archeologienota - Diest, Turnhoutsebaan - Programma van Maatregelen". Archeologienota. Bassevelde: BAAC, februari 2018.

T. Van Mierlo, en C. Dockx. "Nijverheidslaen 11, Diest - Programma van Maatregelen". Archeologienota. Brugge: VEC, december 2017.

Van Ranst, E, en C Sys. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000). Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. "Diest". Inventaris Onroerend Erfgoed, 2018. <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/120463>.

Agentschap Onroerend Erfgoed. "Inventaris Onroerend Erfgoed". Geraadpleegd 17 januari 2017. <https://inventaris.onroenderfgoed.be/>.

"Diest". *Wikipedia*. Geraadpleegd 12 april 2018. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Diest&oldid=50792530>.

Geopunt Vlaanderen. "Atlas der Buurtwegen". Geraadpleegd 2 januari 2017. <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

KU Leuven. "Kaart van de Franse ingenieurs-geografen (1745-1748)". Geraadpleegd 2 januari 2017. <https://bib.kuleuven.be/ub/nieuws/2015/kaart-van-jean-villaret-1745-1748-digitaal-beschikbaar-via-limo>.

Lewis, Cornelis. "Webecom". 1680 1650. Niet-gegeoreferentieerde kaart, 1:11088. Kaartboek van alle goederen van de abdij, opgesteld door landmeter Cornelis Lewis, in opdracht van de abt Servaas Vaes. Het Rijksarchief. <http://www.cartesius.be/geoportal/catalog/search/resource/details.page?uuid=%7B40BDD9C8-3B67-4EB2-A7BA-826211D2F486%7D>.

"Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 270". Geraadpleegd 12 april 2018. <http://bouwstoffen.kantl.be/tw/facsimile/?page=270>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen.....	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2018) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018).....	6
Figuur 4: Situering van het projectgebied op het Gewestplan (Geopunt, 2018)	7
Figuur 5: Grondplan van de huidige bebouwing (D&d architecten, 2018).....	9
Figuur 6: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018).....	10
Figuur 7: Grondplan van toekomstige inplanting (d&d architecten, 2018)	11
Figuur 8: Grondplan van de kelder (d&d architecten, 2018).....	11
Figuur 9: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2018)	12
Figuur 10: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2018).....	14
Figuur 11: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2018)	14
Figuur 12: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in NW-ZO richting (Geopunt, 2018)	15
Figuur 13: Diest aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2018)	15
Figuur 14: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2018)	16
Figuur 15: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2018).....	17
Figuur 16: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2018).....	17
Figuur 17: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2018)	22
Figuur 18: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2018)	23
Figuur 19: Kaart binnen het kaartboek van alle goederen van de abdij van Averbode (1650-1680).....	25
Figuur 20: Situering van het projectgebied op de Villaretkaart (Geopunt, 2018).....	25
Figuur 21: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2018).....	26
Figuur 22: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2018).....	27
Figuur 23: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2018)	27
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de Poppkaart (Geopunt, 2018)	28
Figuur 25: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2018) ..	29
Figuur 26: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2018) ..	29
Figuur 27: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2018).....	30
Figuur 28: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1989 (Cartesius, 2018) ..	30
Figuur 29: Syntheseplan met aanduiding van de geplande werken (ARCHEBO bvba, 2018).....	37

7 PLANNENLIJST

DIZW/18/04/11/1 - Digitale aanmaak.....	6
DIZW/18/04/11/2 - Digitale aanmaak.....	6
DIZW/18/04/11/3 - Digitale aanmaak.....	7
DIZW/18/04/11/4 - Digitale aanmaak.....	10
DIZW/18/07/26/5 - Digitale aanmaak.....	12
DIZW/18/04/11/6 - Digitale aanmaak.....	14
DIZW/18/04/11/7 - Digitale aanmaak.....	14
DIZW/18/04/11/8 - Digitale aanmaak.....	15
DIZW/18/04/11/9 - Digitale aanmaak.....	16
DIZW/18/04/11/10 - Digitale aanmaak.....	17
DIZW/18/04/11/11 - Digitale aanmaak.....	17
DIZW/18/04/11/12 - Digitale aanmaak.....	22
DIZW/18/04/11/13 - Digitale aanmaak.....	23
DIZW/18/04/11/14 - Digitale aanmaak.....	25
DIZW/18/04/11/15 - Digitale aanmaak.....	26
DIZW/18/04/11/16 - Digitale aanmaak.....	27
DIZW/18/04/11/17 - Digitale aanmaak.....	27
DIZW/18/04/11/18 - Digitale aanmaak.....	28
DIZW/18/04/11/19 - Digitale aanmaak.....	29
DIZW/18/04/11/20 - Digitale aanmaak.....	29
DIZW/18/04/11/21 - Digitale aanmaak.....	30
DIZW/18/04/11/22 - Digitale aanmaak.....	30
DIZW/18/07/26/23 - Digitale aanmaak.....	37